

**PÕLVA MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2020. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Põlva 2021

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
1.1 Koroonaviiruse mõju	5
1.1.1 Esimene laine	5
1.1.2 Teine laine	7
2. Juhtimine	8
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	8
2.2 Eelarve	9
2.3 Projektid	9
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	10
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	11
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	11
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	12
2.4.4 Erialahariduse omandamine	13
2.4.5 Töötajate tunnustamine	13
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	14
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	14
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	14
3. Kogud, komplekteerimine ja töötlemine	14
3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused	14
3.1.1 Raamatute komplekteerimine	15
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	15
3.1.3 Auviste komplekteerimine	15
3.2 Inventuurid, mahakandmised	15
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	16
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	16
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused	16
4.3 RVL-teenindus	18
4.4 Laste- ja noorteteenindus	19
4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine	19
4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine	19
4.4.3 Laste- ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	19
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	20
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	22

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.....	23
4.6.1 kohalikul tasandil	23
4.6.2 riiklikul tasandil	24
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil	25
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	28
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	28
4.9 Andmebaasid. E-kataloog. Andmekogud	30
5. 2021. aasta tegevused	30
LISA 1. Personali koolitus	31
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	32
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	33
LISA 4. Laste ja noorteüritused	34
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	40

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakond	Elanike arv (01.12.19)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teenindus- punktide arv	Kokku
Põlvamaa	24 921	3	10	19	4	33

1. Põhilised tegevussuunad

Kuna 2020. aasta oli eelmisest aastast väga erinev, ei ole neid võimalik objektiivselt võrrelda.

Raamatukogudel tuli sarnaselt kogu ühiskonnaga tegutseda COVID-19 levikust põhjustatud kriisi tingimustes. Põlvamaa oli õnneks üks väiksema viiruse levikuga piirkondi ja seetõttu oli võimalik kõikides raamatukogudes järjepidevalt teenuseid pakkuda.

Eriolukorra ajal tuli kiiresti otsustada, mil moel lugejaid teenindada, muretseda kaitsevahendeid jne. Paljudes raamatukogudes tuli nii raamatukoguhoidjatel kui ka lugejatel harjuda kontaktivaba teenindusega. Pinget jätkus ka ülejäänud aastaks (kas ja kuidas korraldada üritusi jne). Kõigest hoolimata ei antud alla lugejate teenindamise ega ürituste korraldamise kvaliteedis.

Eelmisel aastal püstitatud eesmärkidele vastavalt juhiti tähelepanu kogude puhastamise vajadusele ja osutati praktilist abi kohapeal, tunnustati raamatukoguhoidjaid ja tegeldi raamatukogude ruumiolude parandamisega.

Sündmused:

- Tunnustused üle-eestilisel ja maakonnatasandil.
 - aasta maaraamatukoguhoidja Mall Kõpp
 - parim noor raamatukoguhoidja Jaanika Tappo
 - Põlvamaa aasta õppija (TÕN-i raames) Margit Õkva
- Pakiautomaadi-raamatukapi soetamine Põlva Keskraamatukokku.
- Tagastuskastide soetamine paljudesse raamatukogudesse.
- Virtuaalkoolituste korraldamine maakonna raamatukoguhoidjatele.
- Virtuaalürituste korraldamine.
- Inventuuri läbiviimine maakonnaraamatukogus (Põlvas) eriolukorra ajal.

Hinnang maakonna/linna raamatukogude tegevusele. Milline mõju on raamatukogu tegevusel maakonna/linna kultuurielule.

- Raamatukoguhoidjad olid paindlikud teenindusviiside valikul. Kiiresti kohaneti kontaktivaba teenindusega, suurenes koduteenindus, lugejatega suheldi erinevaid kanaleid kasutades ja kellaajale vaatamata.
- Raamatukogud tegid koostööd (RVL ei katkenud ka eriolukorra ajal).
- Raamatukogud paistsid silma kultuurisündmuste järjekindla korraldajana hoolimata keerulistest oludest.
- Raamatukoguhoidjad olid valmis osalema virtuaalkoolitustel.

Raamatukogu tegevused digikultuuriaastal

Ühest küljest oli aasta digikultuuri teema-aasta ja elu suunduski suuresti arvutitesse, teisalt oli vähe vastavaid üritusi raamatukogudes kohapeal. Piduriks kindlasti piirangud, mis näiteks kontaktseid arvutikoolitusi ei soosinud. Aasta algul võisid küll olla plaanid tehtud (nt diginõu sari Põlvas), kuid tervikuna neid ellu viia ei õnnestunud. Muidugi ei tähenda see seda, et

raamatukoguhoidjad arvutialast nõu ei andnud. Digikultuuri tähtsust ja erinevaid võimalusi teadvustati kindlasti senisest palju rohkem. Teemaga seostati ka näitusi. Välja saab tuua järgmist:

- Vastse-Kuuste raamatukogu Lugemisisu teematunnid Zoomis.
- TÕN-i õpitund „Tiigrihüpe minus eneses“ koostöös Töötukassaga Vastse-Kuustes.
- Kiidjärve raamatukogu ettelugemised raamatukogu FB-lehel.
- Epp Margna virtuaalne maalinäitus Ahja raamatukogu FB-lehel.
- Käsitöökoolitus Ahja raamatukogu FB-lehel.
- Epp Volkovi diginõu maakonnaraamatukogus (Põlvas).
- Virtuaalsed lugejamängud Põlvas.
- Näitused „Nutitelefoni eelkäijad“ Kiidjärvel ja „Lood jäävad“ Põlvas (viimane pühendatud ühtaegu eesti rahvajutu ja digikultuuri aastale).

Arengukavad

Räpina valla arengukava 2021-2030 sätestab Leevaku külakeskuse ehitamise, mis loodetavasti saab 2021. aastal teoks. Sisulise poole pealt tuuakse arengukavas välja raamatukogude tegevuse mitmekesistamine.

Kanepi valla arengukava 2019-2026 annab lootust Valgjärve külakeskuse (vabaaja hoone) valmimiseks (märgitud ka valla 2021. aasta eelarves investeringute prioriteedina). Kavas on veel Maaritsa ja Põlgaste raamatukogu remont.

Põlva valla arengukava 2019-2030 näeb ette, et raamatukogud külades on kujunenud kogukonnakeskusteks. Probleemina märgitakse, et mitu raamatukogu vajab rekonstrueerimist. 2021. aastal on kavas remontida Mooste raamatukogu.

1.1 Koroonaviiruse mõju

1.1.1 Esimene laine (märtsist suveni, sh ülemineku periood eriolukorra lõppedes)

Eri- ja hädaolukorras jätkati **kõikide seniste teenuste pakkumist** (kojulaenus, kohalkasutus, RVL, päringutele vastamine, koopiategemine jne). Eriolukorra algusest kuni mai lõpuni ei toimunud kontaktüritusi, kuid korraldati virtuaalüritusi ja lugejamänge, kus küsimused esitati ja vastata sai arvuti abil, samuti üks fotovõistlus. Mai lõpul hakati taas kontaktüritusi läbi viima. Üldistades saab nentida, et teenused olid eriolukorra lõppemiseni olenevalt raamatukogust nii kontaktised kui ka kontaktivabad. Erandiks muidugi ürituste korraldamine, mis oli lubatud vaid virtuaalsena.

Kojulaenus muutus osaliselt ööpäevaringseks nendes raamatukogudes, mis said statsionaarsed **tagastuskastid** (loetelu allpool).

Maakonnaraamatukogus peatati 15. märtsist 1. juunini **viivisearvestus**, mille taastamise järel loodi lugejatele võimalus tasuda viivist ka vallavalitsuse kontodele. Sellist viisi on kasutatud varemgi, kuid koos juhustega raamatukogu kodulehel ja Põlva Teatajas propageeriti seda esmakordselt.

Suvel avati üks **välilugemissaal** (Vastse-Kuustes).

Kasvas **koduteenindus**, mis peamiselt oli kontaktivaba – raamatupakid jäeti värava juurde, majatrepile või korteriukse taha.

Raamatukogud propageerisid ELLUT ja oli tagasisidet, et seda hakati kasutama (nt Vastse-Kuustes).

Kõige suuremateks uuendusteks saab pidada **tagastuskastide** laialdasemat soetamist ja **virtuaalürituste** korraldamist.

Raamatukogude sulgemise ja lahtiolekuaegade osalise vähendamise põhjustas eelkõige teadmatust uue olukorra ees.

Kanepi valla raamatukogud olid 16. märtsist kuni 4. maini küll ametlikult suletud, kuid raamatukoguhoidjad teenindasid kontaktivabalt ja said oma aega paindlikult kasutada. Mõnes raamatukogus olid ka kindlad (tavaaegadest erinevad) ajad, mil raamatukoguhoidjad kindlasti raamatukogus viibisid (Saverna, Maaritsa, Kanepi). Maaritsas hõlbustas teenindust suure postkasti olemasolu varasemast ajast.

Põlva valla raamatukogudes vähendati osaliselt lahtiolekuaja. Raamatukogud olid avatud argipäeviti. Eriolukorra lõpupoole taastasid Kiidjärve ja Vanaküla raamatukoguhoidjad pühapäevase lahtioleku. Maakonnaraamatukogu ei peetud otstarbekaks kohe pärast eriolukorda laupäeviti avada, kuna suvekuudel on raamatukogu nädalavahetusesti suletud ja lugejate hulgas oleks vaid kaheks laupäevaks avamine segadust tekitanud. Raamatukogu avati laupäeviti taas 1. septembrist. Kuna koolimajade kütmist eriolukorra ajal vähendati, lühendati Vastse-Kuuste raamatukogu lahtiolekuaja.

Kuigi eriolukorra ajal lahtiolekuaja lühendati, tegid tagastuskastid võimalikuks ööpäevaringse teeninduse. Seni oli tagastuskast ainult Põlvas, nüüd paigaldati see peaaegu kõikide Põlva valla raamatukogude juurde.

Põlvas ja Vastse-Kuustes jäid mai lõpuni ära **sisetööpäevad** (kuu viimsel reedel), st teenindati võrdselt teiste päevadega.

Räpina vallas lahtiolekuaja ei muudetud.

Lugejate tellimusi võtsid kontaktivabalt töötavad raamatukoguhoidjad vastu kõikvõimalikel viisidel (töö- ja isiklik telefon, raamatukogu ja isiklik FB, meiliaadressid jne). Lepiti kokku ka aeg, millal lugeja raamatutele järele tuleb. Raamatukoguhoidjatel polnud sageli võimalik töö- ja puhkeaega eristada. Raamatukoguhoidjate töökoormus tõusis ja kindlasti kasvas soovitamise osatähtsus, kuna lugejad ise raamatuid valida ei saanud. Teavikute üleandmisel ja vastuvõtmisel oldi leidlikud. Uudiskünnise ületasid Kiidjärve laenutus-, tagastus- ja vestlustool.

Juuni alguseks olid endised lahtiolekuajad raamatukogudes taastatud ja suvekuudel muutus elu peaaegu endiseks. Lugejatele pakuti ka kontaktivaba teeninduse võimalust, kuid seda kasutati vähe. Muidugi jäid teenused tänu tagastuskastidele osaliselt ikkagi kontaktivabaks. (Kindlasti on lugejaid, kes raamatukokku tulla ei julgenud siis, ega julge ka uuel aastal ja seda vaatamata võimalusele saada kontaktivaba teenindust.) Mai lõpust alates korraldati kontaktüritusi – suvelugemist, joonistamis- ja meisterdamistunde jne.

Teenuste pakkumine ei lõppenud **eriolukorra** ajal mitte üheski raamatukogus.

Kanepi vallavalitsuse otsusega suleti valla raamatukogud 16. märtsist soovitusel teha tööd kodukontoris. Raamatukogudes viibimine ja sisetöö tegemine oli raamatukoguhoidjatele lubatud, kuid nad ei piirdunud sellega, vaid alustasid peagi kontaktivaba teenindamist. Vaid kaks raamatukogu olid eriolukorra algusest kaks nädalat täiesti suletud.

Raamatukogud avati ametlikult 4. mail, teenindusviis jäeti raamatukoguhoidjate valida. Peaaegu kõik valisid kontaktteeninduse.

Räpina vallavalitsus otsustas raamatukogude ukseid avatuks jätta. Maaraamatukogudes selline töökorraldus toimus, kuid Räpina raamatukogu läks üsna eriolukorra algul siiski üle distantsteenindusele. Kindlasti oli see külastajate hulka arvestades õige otsus.

Põlva Keskraamatukogu seadis nii Põlvas kui ka harukogudes 16. märtsist sisse kontaktivaba teeninduse, mis kõige järjekindlamalt toimus Põlvas. **Harukogudes** teenindati siiski ka siseruumides. Avatuks jäi näiteks Rasina raamatukogu, kus jälgiti, et korraga ei viibiks raamatukogus üle ühe lugeja. Vanaküla raamatukogus avati uks alates aprillist, seni laenutati distantisilt ja ajalehti-ajakirju sai sirvida eeskojas. Raamatukogudes võimaldati ette-registreerimisel arvutikasutust ja ajalehtede-ajakirjade lugemist. Alates 18. maist on kõigi raamatukogude ukseid avatud.

Tagastuskasti said Ahja, Kauksi, Kiidjärve, Mooste, Peri, Rasina, Taevaskoja, Vanaküla ja Vastse-Kuuste raamatukogu.

Soetati **e-suhtluseks vajalikku tehnikat**, nt kõrvaklapid Vanaküla ja Vastse-Kuuste raamatukogule.

Raamatukogude eelarvetes **kärpeid** ei tehtud.

Maskikandmise kohustusest nii raamatukoguhoidjatele kui ka kasutajatele rääkida ei saa. Rohkem kanti maski Rápina valla raamatukogudes, mille ukсед olid avatud. Mujal kandsid raamatukoguhoidjad küll maski või visiiri (nt kahekesi koos inventuuri tehes), kuid mitte järjepidevalt. Pigem kasutati sel perioodil kindaid, sest mai lõpuni oli vaja teavikuid desinfitseerida. Suvel tunti ennast vabamalt ja kaitsevahendeid reeglina ei kasutatud.

Eriolukorra lõppedes paigaldati Põlvas ja Ahjal laenutuslettidele **pleksiklaasid** ning Põlvas ja Vastse-Kuustes märgiti maha **eraldusjooned**. Paaris raamatukogus paigutati ka veidi mööblit ümber (Põlva, Leevaku), et oleks hõlpsam lugejaid hajutada.

Kaugtööd tehti kõige rohkem maakonnaraamatukogus (eeskätt infosüsteemi haldur, komplekterijad, bibliograaf). Kaugtöö osa oli siiski suhteliselt väike nii maakonnas tervikuna kui ka Põlvas.

Viiruse teiseks laineks valmistuti eelkõige **kaitsevahendeid varudes**.

1.1.2 Teine laine (alates septembrist)

Septembrist kuni aasta lõpuni jätkati teenuste pakkumist **kõigis raamatukogudes kontaktsest**. Põlvamaal oli septembris-oktoobris viiruse levik väike ja tööd ei seganud. Teateid raamatukogudega seotud nakatumistest ei olnud tegelikult aasta lõpuni, kuigi viirus levis laiemalt. Üritusi korraldati peamiselt traditsioonilisel viisil ja kenasti õnnestus ära pidada ka raamatukogupäevad, mil teadaolevalt vaid üks üritus edasi lükkus. Õnneks ei osutunud (maa)raamatukoguhoidja lähikontaktseks ja lasteürituse võis õige pea läbi viia. Mida talve poole, seda rohkem oli ürituste pärast pabistamist ja eks neid tuli ka ära jätta, kuid suurem osa sai ikkagi läbi viidud. Muidugi rakendati ohutusabinõusid. Detsembris muutus olukord veel keerulisemaks. Ühes maaraamatukogus jäi töötaja isolatsiooni tõttu ära mitu jõuluüritust. Ürituste korraldamist takistas ka koolide sulgemine 14. detsembrist. Seetõttu lükkus edasi osa rändnäituse „Pikk-pikk teekond“ teematunde Põlva vallas, kuid jaanuaris sai need läbi viidud. Kuna hakkas kehtima ka huvihariduse keeld, jäeti raamatukogudes aasta lõpul ära meisterdamisüritused, küll aga loeti ette ja joonistati.

Teenuste kättesaadavus laines veelgi, kuna lisandus tagastuskaste ja ka pakiautomaat-raamatukapp (vt allpool).

Lahtiolekuage viiruse leviku tõttu ei muudetud. Lühiajaliselt olid suletud kaks maaraamatukogu (neli ja kaheksa päeva).

Ühtegi raamatukogu **ei suletud**, kõik jätkasid teenuste pakkumist.

Taristut täiendati tagastuskastiga Rápinas ja pakiautomaadi-raamatukapiga Põlvas. Mitu raamatukogu on tagastuskasti planeerinud 2021. aasta eelarvesse.

Kanepi valla raamatukogude eelarvetes vähendati mõningaid kuluartikleid. Vallavalitsuse finantsspetsialist pidas raamatukoguhoidjatega nõu, mida ja kui palju kokku hoida annab. Ülejääk tekkis ürituste ja koolituste osas, kuna neid jäi ära.

Rápina valla Keskraamatukogu eelarvet ei kärbitud.

Põlva Keskraamatukogu eelarves tehti ümberpaigutusi, leidmaks raha näiteks raamatukapi ostuks. Kärbetest otseselt rääkida ei saa, kuid kavandatud eelarvest raamatukogu täies mahus

osa ei saanud. Keerulise aasta kontekstis on siiski õigem kasutada sõna ülejääk kui kärbe ja raamatukogu tööd see ei takistanud.

Kokkuvõttes polnud kärped kindlasti märkimisväärsed, sest kahe eelarveaasta võrdluses (vt 2.2) need ei kajastu.

Näokatmise kohustus raamatukogudes hakkas nii töötajatele kui ka kasutajatele kehtima vastavalt valitsuse otsusele 24. novembrist. Seni oli maski või visiiri kandmine vabatahtlik.

Ümberkorraldusi ruumides ja töökorralduses ei tehtud.

Kaugtööd tehti vähe. Pisut katsetasid maakonnaraamatukogu komplekteerijad, kuid kuna viiruse levik ei olnud detsembriski Põlvamaal veel suur, ei peetud seda otstarbekaks.

Suurimaks väljakutseks oli korraldada teenindus nii, et lugejad jääksid rahule, mis ka õnnestus. Pinget tekitas ürituste planeerimine.

Arenguna saab kindlasti käsitleda **e-keskkonna võimaluste avardumist** (osalemine e-koosolekutel ja e-koolitustel, virtuaalürituste korraldamine). Tagastuskaste poleks tavalisel ajal kindlasti nii palju soetatud ja raamatukogule sobivat pakiautomaadi mudelit välja töötatud.

Kõige suuremaks **õppetunniks** oli tõdemus, et raamatukoguhoidjad saavad hakkama igas olukorras. Samuti võeti kasutusele lahendused, mis muudavad raamatukoguteenused senisest kättesaadavamaks (tagastuskast, raamatukapp) ja hakati rohkem kasutama digivõimalusi. Taas sai kinnitust, et raamatukogu – eriti maal – on ka kohtumis- ja suhtluskoht ja sellest jäi olude sunnil vajaka.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukogude võrk säilis senises mahus (ühtegi raamatukogu ei likvideeritud), kuid läbis muutuse.

Aasta algul alustas tööd **Räpina valla Keskraamatukogu**, mille koosseisus on peamaja **Räpinas** ja seitse harukogu: **Leevaku, Leevi, Linte, Mehikoorma** (varem Meeksi), **Ruusa, Veriora, Võõpsu**. Raamatukogu direktoriks (alates 20. jaanuarist) valiti **Ester Nagland**, kes varem töötas Linte raamatukogus. Raamatukogu põhimäärus võeti vastu juba 2019. aastal. 2020. aastal lisandusid **kasutamise eeskiri** (vastu võetud 25. märtsil) ning **tagatise võtmise ja tagastamise kord**. Uuendati **töölepingud** ja kehtestati **andmekaitsetingimused**. Raamatukogude ühendamise seoses vaadati üle ka **lahtiolekuajad**, kuid neid ei muudetud kõigis raamatukogudes. Leevakul ja Lintes kaotati sisetööpäev. Rahvamajas asuvas Leevi raamatukogus sätiti lahtiolekuajad hilisemaks, et õhtuti kooskäivatel inimestel oleks ühtlasi võimalik raamatukogu külastada. Lahtiolekuajad muutusid ka seoses töötajate vahetusega. Võõpsus tuli arvestada bussiaegu, kuna uus raamatukoguhoidja ei ela kohapeal. Samuti tundus, et senine lahtiolekuage (12-20) on pisut hiline. Mehikoormas töötab raamatukoguhoidja ka koolis ja seetõttu on raamatukogu neljapäeviti suletud.

Nüüdsest on Põlvamaal kaks **vallaraamatukogu** ülesandeid täitvat raamatukogu (Põlva vallas täidab vallaraamatukogu rolli Põlva Keskraamatukogu). Kanepi valla raamatukogusid pole ühendatud.

Meeksi raamatukogu nimetati ümber **Mehikoorma raamatukoguks**, kuna raamatukogu asub Mehikoorma alevikus.

Nõukogud. Moodustati **Räpina valla Keskraamatukogu nõukogu**, kuhu raamatukoguhoidjate esindajana kuulub Ilona Oesalg-Tigasing (Veriora). Nõukogu aasta jooksul kokku ei tulnud.

Põlva Keskraamatukogu nõukogu liikmed kinnitasid e-posti teel suvised lahtiolekuajad.

Raamatukoguhoidjad väärivad kiidusõnu. Kevadise eriolukorra ajal orienteeruti käigupealt ümber kontaktivabale teenindusele, kasvas koduteenindus, viidi läbi palju toredaid üritusi (sealhulgas virtuaalseid), vapralt osaleti koolitustel e-keskkonnas jne.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Summad tuhandetes

Põhieelarve	Seisuga 31.12.19. €	Seisuga 31.12.20 €	Muutus %
Eelarve kokku	1063,092	1078,775	+1,5
sh keskraamatukogu*	583,777	608,261	+4,2
Personalikulu	659,390	681,008	+3,3
sh keskraamatukogu	381,751	392,952	+2,9
Komplekteerimiskulu	188,879	202,806	+7,4
sh KOV-lt	141,189	149,440	+5,8
sh riitit	47,690	53,366	+11,9
sh keskraamatukogu	92,938	100,178	+7,8
sh KOV-lt	66,410	70,660	+6,4
sh riigilt	26,528	29,518	+11,3
Infotehnoloogiakulu	33,704	32,650	-3,1
sh keskraamatukogu	24,661	23,666	-4,0

*Põlva Keskraamatukogu koos harukogudega

Võrdlus eelmise aastaga on enamjaolt plusspoolel, mis on väga rõõmustav. Tabelis toodud infotehnoloogia jooksevkulu on küll miinuses, kuid lisades investeeringud (9,696 tuhat eurot; pakiautomaadi-tagastuskapi paigaldamine Põlvasse ja kahe maaraamatukogu arvutipargi uuendamine), pole pilt siingi halb. Riigi toetus komplekteerimisele on suvise lisasumma (väga meeldiv üllatus) arvel kasvanud. Suuri investeeringuid eelarves pole, sest raamatukogusid ei ehitatud ega renoveeritud.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp			
Räpina valla Keskraamatukogu			
<i>Linte</i>			
Kohtumised Kertu Sillaste, Liis Seini ja Kätlin Vainolaga Linte, Veriora ja Leevaku raamatukogus	01.02-06.09.2021	320.00	456.00 (eeldatav)
Põlva Keskraamatukogu			

<i>Ahja</i>			
Kohtumine Markus Saksatamme ja Urmas Nemvaltsiga	02.04-15.12.2020	160.00	303.30
<i>Kiidjärve</i>			
Reet Hiimäe loeng vestlusring usunditest Eestis läbi aegade	05.04-10.11.2020	150.00	185.20
<i>Vastse-Kuuste</i>			
Kohtumine Inga Raitariga*	13.01-30.04.2020	120.00	155.25
Kohtumine Kristina Ruderiga*	03.02-15.05.2020	150.00	171.18
Kohtumine Kertu Sillastega	01.09-30.10.2020	180.00	215.36
Kohtumine Heli Künnapasega	01.10-31.12.2020	180.00	225.01
Kohtumine Triinu Laanega	01.03-01.06.2021	100.00	120.00 (eeldatav)
Harrastusteatri Must JaAm etendus „Leivi – siira armastuse lugu“	10.03-31.10.2020	200.00	238.82
Raamatukogupäevade üritused	01.10-31.12.2020	215.00	328.06
<i>Põlva</i>			
Põlvamaa XV maaraamatukoguhoidja päev Peril	25.09-10.11.2020	500.00	871.56
Kohtumine kirjanik Mudlumiga Põlvas ja Võõpsus	25.10.2020-31.05.2021	360.00	417.78
Kultuuriministeerium			
Koolitus klienditeenindusest ja suhtlemispsühholoogiast Põlvamaa raamatukoguhoidjatele	09.09-15.12.2020	450.00	572.34
Kokku		3085,00	4259,86

*Kohtumised toimusid küll 2020. aastal, kuid raha laekus juba 2019. aasta eelarvesse. Aasta jooksul kasutati 11 ürituse läbiviimiseks projektitoetust 2665,00 eurot, mis on võrreldes 2019. aastaga palju vähem (siis 18 ja 7597,00). Toona paisutasid summa suuremaks õppereis välismaale ja koostöö kontserdiorganisatsiooniga, mida seekord ei olnud. (2020. aasta summa on võrdne 2018. aasta omaga.) Õnneks said kõik projektid ellu viidud (mõnel juhul küll tähtaega pikendades) ja raha tagastada ei tulnud. Kõige suuremaks muudatuseks oli ühe lastekirjaniku loobumine kohtumistest COVID-19 laialdase leviku tõttu, kuid tänu Kulka ekspertgrupi vastutulelikkusele kasutati raha teise lastekirjanikuga kohtumiseks. (Tabelis kajastub lepingu muudatuse järgne kohtumine.) Toetusprogrammid on alati abiks ürituste ja koolituste korraldamisel. Tavapäraselt taotleti Kulka ekspertgrupilt juubelitoetust raamatukoguhoidjatele (8; vt 2.4.5) ja teiste kultuurivaldkondade esindajatele (6).

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Raamatukoguhoidjate arv (47 ja 48) vähenes ühe võrra. Mehikoorma raamatukoguhoidja täiskoht oli viimastel aastatel jagatud kahe raamatukoguhoidja vahel, nüüd läks üks neist pensionile.

Räpina valla raamatukogude tsentraliseerimisega seoses loodi keskraamatukogu direktori ametikoht ja kaotati üks peamaja lastesektori raamatukoguhoidja ametikoht (töötaja läks pensionile).

Räpina valla senised maaraamatukogude direktorid nimetati raamatukoguhoidjateks (Töötasu vähendamist see kaasa ei toonud.)

Raamatukoguhoidjate koosseis (vastavalt 42,975 ja 43,60) vähenes 0,625. Räpina vallas jäi koosseis 0,375 võrra väiksemaks. Kuna Mehikoorma raamatukoguhoidja töötab osaajaga koolis, kehtestati töökoormuseks raamatukogus 0,625, mis tähendab tema jaoks koormuse kasvu (varem 0,50).

Maakonnaraamatukogus vähenes köitja töökoormus 0,25 (0,40 ja 0,65).

Abipersonali arv vähenes küll ühe töötaja (nüüd 11) ja koosseis 0,5 võrra (9,3 ja 9,8), kuid sisulist muutust see ei tähenda. Savernas viidi koristaja ametikoht külakeskuse koosseisu, aga raamatukogus koristab ta endiselt.

Veriora raamatukogus avati **postipunkt**.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Vt LISA 1. Personali koolitus

Koolitused väljaspool maakonnaraamatukogu. Koolituste arv (56) on peaaegu võrdne eelmise aastaga (57), aga pea kolmandiku võrra vähem on koolitustunde (598 ja 826). Koolitusteks kulunud summa on kümnendiku võrra väiksem (1608,46 ja 1805,60). Koolitustunde ja -kulu on eelkõige vähendanud suveakadeemiate ära jäämine.

Kõige rohkem osavõtjaid (10) oli Eesti Lastekirjanduse Keskuse virtuaalsetest **Lugemisisu stardikoolitustest**.

Endiselt on populaarne **ERÜ maaraamatukogude suveseminar**, millest võttis osa kuus raamatukoguhoidjat. Suur tänu Saaremaa Keskraamatukogule väga torele seminari peakorralduse eest!

Kuus raamatukoguhoidjat võttis osa kahest **esmaabi koolitusest** (viis osalejat kontaktkoolitusel ja üks e-koolitusel).

Kuus raamatukoguhoidjat kuulas Tartu Linnaraamatukogu **algupärase lastekirjanduse päeva** ettekandeid.

Teistel koolitustel osaleti vähemaarvuliselt.

Aastat iseloomustab virtuaalkoolituste osakaalu kasv, mille puhul joonistub välja tendents: raamatukoguhoidjad, kes aastaid palju koolitustel käinud, võtsid rohkem osa ka veebikoolitustest (Mall Kõpp -Vastse-Kuuste, Irina Kruusla - Põlgaste, Tia Võru -Tilsi). Küllap võtab veel aega, et veebikoolitustel osalemise harjumus laiemalt tekiks ja kinnistuks.

Häid veebikoolitusi pakkusid ERÜ koos noorteklubi, Kehameelekooli ja Creativity Clubiga, Eesti Lastekirjanduse Keskus, Tallinna Keskraamatukogu, Tartu Linnaraamatukogu, Rahvakultuuri Keskus jne. Teemad olid mitmekesised: laste lugemine, noorsootöö, kirjandus, e-vahendite kasutamine (nt koosoleku läbiviimiseks), veebilehe loomine, eneseabi, interaktiivsed raamatukogutunnid, *on-line* mängud, arhiivindus jne.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht (ak tund)	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
05.02	<i>Info Kirjandus</i>	Tiina Kattel	5	38/3	266,00

04.03	<i>Info Suhtlemispsühholoogia</i>	Anne Uibo	5	31/3	276,00
09.09	<i>Info Suhtlemispsühholoogia</i>	Anne Uibo	5	25/3	294,31
21.10	<i>Kodulugu Kirjandus</i>	Kairit Numa Margit Õkva Jan Rahman Elo Rahman	6	33/3	871,56
06.11	<i>Kulka</i>	Küllli Ots koostöös Põlvamaa ekspertgrupi kontaktisiku Helje Põvvatiga	2	4/2	0,00
26.11	<i>Suhtlemispsühholoogia</i>	Anne Uibo	4	35/3	278,03
22.12	<i>Statistika</i>	Küllli Ots Kati Maidla	2	25/4	0,00
Kokku			29	191	1985,90

Koolituste korraldamine oli muidugi keeruline ja neid oli tavapärasest vähem (aprillis ja mais koolitusi ei toimunud) ning ära jäi ka traditsiooniline õppekäik väljapoole maakonda. Koolituste arvu (7) ja sisuga võib siiski rahule jääda. Hea koostöö oli Tartu Rahvaülikooli ja Kultuuriministeeriumiga.

Kulu vähendas virtuaalkoolituste (2) korraldamine.

E-keskkond (Zoom) võeti kasutusele esimest korda. Üldiselt virtuaalkoolitused õnnestusid, mida tõendas tagasiside osalejatelt, kuid õppida on muidugi veel palju. 26. novembri koolitust võib nimetada põimkoolituseks (veidi alla poole osales kontaktiselt). Aastalõpu nõupidamisel 22. detsembril oli kontaktiselt osalejaid vaid kaks.

Peamine koolitusteema oli **suhtlemispsühholoogia**, mis on väga oluline nii raamatukoguhoidja töö iseloomu kui ka viiruse levikust tingitud pingelise olukorra tõttu. Koolitaja Anne Uibot hindavad raamatukoguhoidjad väga kõrgelt. Teema on seotud raamatukoguhoidja kutsestandardiga, mille kohustuslike kompetentside hulgas (B.2.3) on sedastatud muuhulgas järgmist: raamatukoguhoidja valib sobiva suhtlemisviisi, suudab probleeme ennetada ja konfliktidega toime tulla. Just neid kompetentse koolitustel arendati. Väga meeldis raamatukoguhoidjatele ka Tiina Katteli loeng leedu kultuurist ja kirjandusest.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused. Vt LISA 2.

Raamatukogud ületasid mitmel korral uudiskünnise. Ajakirjanike tähelepanu pälvisid näiteks eriolukorraaegsed toolid lugejatele Kiidjärve raamatukogu fuajees ja lavastus „Vana klaver ehk suusabaasis on tantsupidu“ Kiidjärve pargis, kus asub raamatukogu. Sotsiaalmeedia tõestas taas oma olulisust, sest info toredate toolid koht jõudis teletegijateni FB vahendusel. Erilist tähelepanu pälvis kaisukaru päeva (27. oktoobril) tähistamine Ahjal, mida kajastas lausa kolm kanalit (televiioon, ajaleht ja raadio). Raamatukoguhoidjatel oli huvilistele võimalik ka oma kodukohta tutvustada (Ahja Tuglase muuseum ja Illimari rajad, Kalmer Tennosaare isikuarhiiv Kiidjärvel jt).

Hea koostöö oli ERR-i Kagu-Eesti korrespondendi Leevi Lillemäe ja Kaguraadio peatoimetaja Meelis Käoga.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Erialahariduse omandajaid praegu ei ole.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Parim noor raamatukoguhoidja 2019 (taotlemine ja tunnustamine 2020): Jaanika Tappo (Maaritsa). Tunnustusega kaasnevad Kultuuriministeeriumi ja ERÜ tänukiri, Kulka rahva- ja kultuuri sihtkapitali tunnustuspreemia ja klaasikunstnik Riho Hüti vitraaž.

ERÜ konkursi aasta maaraamatukoguhoidja 2020 Põlvamaa nominent, ühtlasi Põlvamaa parim maaraamatukoguhoidja 2020: Mall Kõpp (Vastse-Kuuste). Tunnustusega kaasnevad ERÜ ja Põlvamaa Omavalitsuste Liidu (POL) tänukiri.

Aasta maaraamatukoguhoidja 2020: Mall Kõpp. Kaasnevad Kultuuriministeeriumi ja ERÜ tänukiri, tunnustuspreemia ja vitraaž.

ERÜ ajakirjanduse auhinna laureaat 2020: Mati Määrits (Lõuna-Eesti Postimees). Kaasneb ERÜ tänukiri.

Põlvamaa aasta õppija 2020: Margit Õkva (Peri). Kaasnevad ETKA Andrase, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning POL-i tänukiri.

Kultuuriministeeriumi tänukiri: Margit Õkva, Maire Jõks (Räpina)

Kulka Põlvamaa ekspertgrupi juubelitoetus: Helve Salf (endine Veriora raamatukogu juhataja), Airi Raudson (Räpina), Kaili Rätsep (Leevi), Irina Kruusla (Põlgaste), Anni Iljina (Kauksi), Ene Jaamaste, Sirve Valdmaa, Külli Ots (kõik Põlva)

POLi tänukiri: Maire Jõks

Räpina valla tänukiri: Maire Jõks, Tiiu Rõžova (Mehikoorma; mõlemad seoses pensionile jäämisega), Kiira Kazakova, Airi Raudson (mõlemad Räpina; tööjuubeli puhul)

Põlva valla tänukiri: Margit Õkva

Kaitseliidu Põlva maleva tunnustus aktiivne noortejuht ja meene: Irina Kruusla

Uma Lehe jutuvõistluse eripreemia: Kaili Rätsep „Ei saa hanni usku“, Margit Õkva „Gustavi man“

Kulka Põlvamaa ekspertgrupi kultuuri elutööpreemia nominent: Maire Jõks

Juba mitmendat aastat järjest on põlvamaalased pälvinud üle-eestilist tunnustust. Väga hea meel on Mall Kõpu ja Jaanika Tappo tunnustuse üle.

Hinnatav on kauaaegse Koidu, praeguse Lõuna-Eesti Postimehe ajakirjaniku Mati Määritsa tunnustamine. Tore on seegi, et Räpina tööjuubilaridele anti tänukirjad üle õpetajate austamisüritusel, mis raamatukoguhoidja elukutset kindlasti väärtustas.

Traditsiooniline tunnustamisüritus **Põlvamaa maaraamatukoguhoidja päev** toimus juba 15. korda (esmakordselt 2005 Moostes). Seekord oli keskmes Põlva-lähedane Peri. Külastati Põlvamaa Puuetega Inimeste Koja Peri sotsiaalkeskust, mida põhjalikult tutvustas koja juht Kairit Numa. Margit Õkva eestvedamisel tehti retk allikale. Peri külakeskuses uudistati raamatukogu, koduloomuuseumi ja äsjasisustatud värkstuba (käsitöötuba). Koosviibimist külakeskuse saalis ohjas Margit Õkva, kes eesti rahvajutu aastale kohaselt rääkis ka pärimuskultuuri käsitlemise võimalustest raamatukogus. Jan Rahman kõneles võrukeelsest kirjandusest ja laulis koos tütre Eloga murdekeelseid laule. Tunnustati Mall Kõppu ja tööjuubilare (9). Maapäeva austasid osavõtuga POL-i esimees Piret Rammul ja tegevjuht Eve Neemsalu ning Põlva abivallavanem Janika Usin ja valla kultuurispetsialist Eve Sökk.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Vt LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Uusi raamatukoguruume ei avatud. Endiselt on päevakorral ruumiolude parandamine **Leevakul, Võõpsus, Valgjärvel, Peril ja Moostes**. Leevakul on uue külakeskuse-raamatukogu hoone ehitamine jätkuvalt kavas. Võõpsus uut hoonet ilmselt enam plaanis pole. Raamatukogule sobib ka praegune maja, kui see ära remonditaks. Valgjärvel oli uue külakeskuse (vabaaja hoone) ehitamine aasta algul juba kindel, kuid järgnevatel kuudel tekkinud arutelude tõttu tööde alustamiseni ei jõutudki. (Pingete põhjuseks oli võimalik müraoht naabruskonna elanikele.) Tingimused endises koolimajas on lugejatele ja raamatukoguhoidjale väga viletsad ja jääb ainult loota, et uus maja kerkib. Amortiseerunud majas asuva Peri raamatukogu probleemiga tegeldi, kuid lahenduseni veel ei jõutud. Maja kuulub lähiaastatel lammutamisele ja raamatukogule koos koduloomuuseumiga tuleb leida uus koht. Mooste raamatukogu puhul jõuti aasta lõpul otsusele remontida 2021. aastal senised ruumid lasteaiamajas, mis on kindlasti hea variant. **Põlgaste raamatukogu** ei ole küll kehvades tingimustes, kuid senise ruumi arvel on otstarbekas laiendada lasteaeda ja raamatukogule on kavas remontida ruumid maja teises tiivas.

Remonti raamatukogudes tehti, kuid mitte väga suures mahus. Tehtud sai siiski mitu vajalikku tööd: puude varjualuse rajamine **Kiidjärvele, Taevaskoja** raamatukogu laenutusruumide remont, veevärgi toomine **Põlvas** teenindajate puhkeruumi, mis tunduvalt olmetingimusi parandas, jne.

Remondivajadus. Rāpinas fassaadi ja varikatuste remont, radiaatorite väljavahetamine ja lae pisiremont. **Vastse-Kuustes** laienemine ja ühtlasi remont praegustes ruumides. **Ahjal** hoone fassaadi värvimine ja kuuri seinte krohvimine, Tuglase muuseumi remont ja laevalgustite väljavahetamine. **Peril** katuse parandus. **Rasinal** varikatuse ehitus. **Põlvas** tuletõkkesektsiooni välja ehitamine, siseremont ja koos sellega uus sisekujundus.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Juurdepääs on tagatud 16 raamatukogus. **Ahja raamatukogus** remonditi kaldtee (vahetati välja käsitoad ja lisati üks uus). Vajadus kaldtee ja trepitooli järele on **Maaritsas**, kus raamatukokku teisel korrusel viib järsk trepp. **Vastse-Kuustes** saab kaldtee kaudu küll majja sisse, kuid tee raamatukokku on pikk ja raamatukogul peaks ka endal kaldtee olema.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Rāpina ja Ruusa raamatukogus laienes Wi-Fi leviala.

Savernas raamatukogus uuendati kogu arvutipark.

Maakonnaraamatukogus (Põlvas) uuendati serverid ja varustati osa arvuteid kaugtööks vajalike lisaseadmetega. Seoses vajadusega osaleda virtuaalkoolitustel ja -koosolekutel, hakati täiendada vajalikku tehnikat (kõrvaklapid, kaamerad, mikrofonid). Suurem hüpe selles valdkonnas tuleb 2021. aastal.

3. Kogud, komplekteerimine ja töötlemine

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel järgitakse rahvaraamatukogude komplekteerimise põhimõtteid. Põlvamaa raamatukogud said riigieelarvest toetust teavikute (v.a perioodika) ostmiseks 53,366 tuhat eurot (sellest 47,543 põhiraha ja juulis 5,823 lisaks). Elaniku kohta kokku oli 2,14 eurot (koos lisatoetusega).

Riigi toetuse eest osteti maakonda 35,1% kõikidest ostetud raamatutest (s.o 4349 eks). Kõik raamatukogud täitsid taas nõude osta 30% riigitoetuse eest väärtkirjandust.

Omavalitsused toetasid teavikute ostu 149,440 tuhandega, sellest perioodikale 43,940 tuhat.

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Hangiti 13 337 (2019 - 13 633) teavikut (v.a perioodika), sellest osteti 12 394 raamatut, 5 auvist ja 8 lauamängu ja annetuseks saadi 930 teavikut (914 raamatut, 1 käsikiri, 7 auvist ja 8 lauamängu).

Lisandunud teavikute koguarv langes eelmise aastaga võrreldes 296 eksemplari võrra, sellest ostude arv jäi peaaegu samaks (-4).

Maakonnaraamatukogu soetas 1857 teavikut (1839 raamatut, 1 käsikirja, 9 auvist ja 8 lauamängu).

Teadmiskirjandust tuli maakonnaraamatukokku juurde 708 eks (s.o 38,5%) ja ilukirjandust 1131 eks (s.o 61,5%)

E-raamatuid maakonda tervikuna ei tellitud.

Annetuste arv on vähenenud: 930 teavikut (raamatud ja auvised), osakaal soetatud teavikutest 7,5 % (mullu 1222 ehk 9 %).

Maakonnaraamatukogule annetati 85 raamatut (4,6 %).

Suuremad annetajad: Kultuuriministeerium (Lugemisisu programmi raamatud), Dementsuse Kompetentsikeskus, Võru Instituut, Tervise Arengu Instituut, Hoiuraamatukogu.

Eraisikud: Enn Vaino, Rainer Rahasepp, Merike Klemmer jt

Tarnijad:

Rahva Raamat (66,3%), Apollo Kauplused (1,5%), Bestkaup (13,8%), Varrak (10,7%), Ajalevi (0,3%), RaamatuKodu (6,2%) jt. Jaotus on üsna sarnane eelmistele aastatele, kasvanud on RaamatuKodu osakaal.

Rahva Raamatu kodulehte on kõik raamatukogud hea meelega kasutanud, tellimine mugav ja saab ka järelkomplekteerida. Rahva Raamatust tellitakse endiselt kord nädalas ka näidised. Koos tellitud raamatutega tuakse need kohale ja nendega on võimalik Põlvas tutvuda. Kõigi pakkujate hindu võrreldakse.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Kokku soetati 843 (mullu 894) ajakirjade aastakäiku, neist annetuseks 183 (mullu 189).

Maakonnaraamatukokku lisandus 106 aastakäiku, sellest annetusi 28 (mullu 98 ja 27).

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid komplekteeriti kokku 12 (5 ostu ja 7 annetust), neist 9 maakonnaraamatukogule.

Muud teavikud

Lisandus 16 lauamängu, sellest osteti 8 ja annetati 8.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Kokku kustutati 18 139 teavikut (mullu 24169), sellest 18 100 raamatut (24 030), 25 auvist, 10 elektroonilist ja 4 muud teavikut. Maakonnaraamatukogus kustutati kokku 3053 teavikut (3046 raamatut, 4 auvist, 2 elektroonilist teavikut ja 1 muu teavik).

Põhjusteks olid lagunened, aegunud ja liigsed eksemplarid.

Kustutusakte koostati 25 raamatukogus, mis on hea näitaja. Kõige enam kanti maha Krootuse, Kauksi, Veriora, Räpina ja maakonnaraamatukogus. Kõige järjekindlamalt koostatakse kustutusakte maakonnaraamatukogus. Kiiduväärt on Krootuse raamatukogu tegevus oma kogu puhastamisel.

Inventuurid viidi läbi Maaritsas (seoses töötaja vahetusega) ja maakonnaraamatukogus (korraline). Mõlemal juhul oli tegu elektroonilise inventuuriga.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Suureks muudatuseks oli kindlasti kevadine **kontaktivaba teenindus**, mis ühelt poolt raamatukoguteenustele juurdepääsu kitsendas, teisalt viis aga uute lahenduseteni, mis võimaldavad teenust osutada ööpäevaringselt. Nii paigaldati **tagastuskastid** Räpina, Ahja, Himmaste, Kauksi, Kiidjärve, Mooste, Peri, Rasina, Taevaskoja, Vanaküla ja Vastse-Kuustes raamatukokku. Tagastuskastid on end igal pool õigustanud ja mitu raamatukoguhoidjat, kes sel aastal neid veel ei soetanud, kavatsesid seda edaspidi teha. Väga hea lahendus on keskraamatukokku aasta lõpul paigaldatud **pakiautomaat-raamatukapp**, mis on juba populaarsust kogunud. Kappi on väga hea kasutada ka raamatukoguhoidjatel üle maakonna näiteks uute raamatute saadeteise või RVL-i raamatute kättesaamiseks.

Veriora raamatukogus avati esimesena **maakonnas postipunkt**. Eelnevalt plusse-miinuseid kaaludes tehtud otsus osutus õigeks. Raamatukokku on tulnud uusi külastajaid ja raamatukogutööd postipunkt ei sega.

Parandati ka raamatukogude ruumilist **keskkonda**. Põlvas asendati lugemissaali senised kaks suurt lauda kuue väiksemaga (ühele-kahele lugejale), mis võimaldab lugejatele rohkem privaatsust ja parandab ürituste läbiviimise tingimusi. Kiidjärvel aitavad kolm tigutooli ruumi hubasemaks muuta, näiteks seati sisse jõulunurk.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Kasutajaarvuteid on peaaegu sama palju (56 ja 58).

Kevadine eriolukord mõjutas kõige rohkem just arvutikasutajaid, sest paljud raamatukogud teenindasid kontaktivabalt. Vähemalt maakonnaraamatukogu kogemuse põhjal saab järeldada, et kui üldiselt olid lugejad mõistvad, siis AIP-i püsikasutajatelt tuli ka nurinat, miks nad raamatukokku sisse ei pääse. Eriolukorra lõppedes taastus AIP-i kasutajaskond ruttu.

Kontaktivabalt töötavates maaraamatukogudes oli etteteatamisel võimalik arvutit kasutada, kuid kindlasti ei olnud see võrreldav tavalise olukorraga.

Räpina vallas jäid raamatukogud vallavalitsuse nõudel avatuks just seetõttu, et võimaldada arvutikasutust.

Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine seostub koolitusega (vt teemad 4.7).

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatukogu	Lugejad 2019	Lugejad 2020	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	9574	9343	-231
Sh maakonnarmtk (Põlvas)	2710	2536	-174

Raamatukogu	Külastused 2019	Külastused 2020	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	171632	147488	-24144
Sh maakonnarmtk	48312	38314	-9998

Raamatu-kogu	Laenut-d 2019	Laenut-d 2020	Muutus (+-)	Päringud* 2019	Päringud* 2020	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	387098	361889	-25209	5504	5753	+249
Sh maakonnarmtk	128456	102675	-25781	1941	1415	-526

Raamatu-kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Linna/maak. rmtk	0	12	0	1233	0	Pole teada
Sh maakonnarmtk	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Linna/maak. rmtk	0	1	0	Pole teada	0	Pole teada
Sh maakonnarmtk	0	0	0	0	0	0

*kui järelevaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalnäituste arv 2019	Virtuaalnäituste arv 2020	Virtuaalnäituste külastajate arv 2019	Virtuaalnäituste külastajate arv 2020
Linna/maak. rmtk	0	1	0	Pole teada
Sh maakonnarmtk	0	0	0	0

Arvandmete võrdlus eelmise aastaga pole kindlasti objektiivne.

Lugejate arv langes maakonnas tervikuna väga vähe (2,4%) ja tõusis 15 raamatukogus. Suurem tõus oli Leevakul (11,5%), Karilatsis (8,8%), Erastveres (8,8%), Ahjal (7,6%), Savernas (6,9%). Raamatukokku lugema tuli ka linlasi, kes eriolukorra ajal maal viibisid, mis tõstab veelgi maaraamatukogude tähtsust.

Külastuste arvu vähenemisel (14,1%) saab välja tuua kolm põhjust: korruga laenati rohkem teavikuid ja kohale tuldi harvem, vähem oli üritusi ja selleski arvus väljendub tõrge teenindusametuste külastamise ees. Külastuste arv kasvas vaid viies raamatukogus (Karilatsi, Kiidjärve, Leevaku (kõige suurem - 32,2%), Linte, Veriora).

Laenutuste koguarv on küll 6,5% võrra väiksem, kuid seda kohalkasutuse arvel, milleks polnud mitme kuu vältel tavapäraseid võimalusi.

Kojulaenus kasvas veidi – maakonnas kokku 1,6% (295 255 ja 290 565), maakonna-raamatukogus 1,2% (79 186 ja 78 263).

Koju laenutati mullusest rohkem 17 raamatukogus, eriti Karilatsis (28,4%), Krootusel (19,5%), Leevakul (17,6%) ja Tilsis (11,5%). Inimestel oli rohkem aega lugeda ja küllap oli kojulaenus lugejate jaoks turvaline teenus.

Kõik arvnäitajad kasvasid Karilatsis, Kiidjärvel ja Leevakul.

Kindlasti kuulub lugemine nende tegevuste hulka, mis keerulisel ajal tuge pakub ja raamatukogud on oma vajalikkust igati tõestanud.

Teatmebibliograafiline töö

Päringute arvnäitajate hindamisel saab nentida tõusu maakonnas tervikuna (4,5%) ja langust maakonnaraamatukogus (27,1%). Aasta oli keeruline ja kuna **maakonnaraamatukogus** registreeritakse päringuid kõigis teenindusüksustes, kujunes ka langus kokkuvõttes suuremaks. Tõsist tööd tehti sellest hoolimata. Päringud olid väga erinevad, mõni sai lahendatud minutitega, mõnele kulus tunde või isegi päevi (kui süvitsi minna ja igat killukest kokku korjata). Põlvamaa rahvaraamatukogud olid aastaid omaette Urrami serveril ja nii sai teaviku-kirjetesse lisada palju koduloolisi märksõnu. Keskserveril ei ole see lihtne. Urrami töögrupile on arutluseks juba väljapakutud mõte luua koduloolise märksõna väli. Sel juhul saaks kogu Eestit käsitleva raamatu puhul lisada vajaduse korral märksõnu oma kodukandist lähtuvalt (nt Põlvamaa järved), mis hõlbustaks vajaliku materjali leidmist.

Koduloolised päringud ongi sageli kõige töömahukamad, sest Põlvamaa kohta pole põhjapanevaid teoseid ilmunud. Päringud on ka väga erinevad. Nii aidati kodu-uurijat, kellel pooleli Põlva valla ajalooramat, ja kohaliku poliitiku elulugu kirjutavat ajakirjanikku. Kasulikuks osutusid artiklite väljalõigete mapid (otsiti materjali 1998. aasta toimunud põllumeeste protestiaktiooni kohta). Mapid on oma vajalikkust tõestanud ja neid täiendatakse jooksvalt. Mitu teemat oli seotud Põlvamaa rahvariitiga (tikandid, seelikutriibustik jne). Jätakuvalt aidati Jakob Hurda Seltsil täpsustada kultuurilooliste isikute eluloolisi andmeid tähtpäevakalendri jaoks, mis ilmub Lõuna-Eesti Postimehe digiväljaandes.

Näiteid **töömahukamatest päringutest**: *lugemishuvi tekitamine noortel, õpetajate õpiränne, kaasav haridus lasteaias, nutitelefonil liigkasutus ja sellega seotud sõltuvusnähtused, tugiisikud sotsiaaltöös, psühhodünaamiline õendus* jne. Õendusajalooalaste päringutega sai pöördutud ka Tartu Tervishoiu Kõrgkooli raamatukogu poole, sest endil on materjali sel teemal vähe.

Rõõm on tõdeda, et andmebaasidele, veebilehtedele ja süvaveebile lisaks osutuvad vajalikuks ka Artiklite ja Retsensioonide Kroonikate varasemad aastakäigud, kust sai mitme artikli leidumust täpsustatud.

Näiteid päringutest **teistes raamatukogudes**. Kodulooga seotud päringutele vastati Erastveres (väliseestlane huvitus Erastvere 1926 rajatud vanadekodu algusaastatest), Kiidjärvel (kohalik ajalugu, kuulsad inimesed), Maaritsas (vanad fotod kodukandist), Ahjal (Tartu õpilased kogusid materjali Fr. Tuglase teemalisteks uurimistöodeks), Valgjärvel (metsavenna kohta), Räpinas (mõisnike Löwenwolde ja Richteri suguvõsad).

Veel näiteid: Eesti Üliõpilaste Seltsi lipu peidukoht, Islandi kampsuni kudumise ajalugu, Ukraina näljahäda, suguvõsa uurimine, lapse kõne areng, pioneerorganisatsioon, lasteaednike päringud (linnud, liiklus, kosmos, liikumismängud jne), pikliku kujuga ilupuu (strössel), kristallide eest hoolitsemine, aluselise vee valmistamine, materjal loodusmatka giidile (faktid, loodusluuletused ja mõtteterad) jne.

Seoses viiruse levikuga oli rohkem **elukondlikke päringuid**: kohalikud vaatamisväärsused, matkarajad, ööbimiskohad, teatripiletite kehtivus, lennupiletite kompenseerimine, ühistranspordi väljumisajad jne.

4.3 RVL-teenindus

RVL-i teel tellisid raamatukogud kokku 4605 teavikut, mis on 15,4% võrra mullusest rohkem (siis 3992). Arvnäitajate suurenemine näitab raamatukoguhoidjate head koostööd. Taas tegelesid RVL-iga kõik raamatukogud, vaid üks raamatukogu ei tellinud ise, kuid täitis tellimusi. Tellitud teavikuid oli 5–748. **Maaraamatukogudest** tellisid oma lugejatele enam Vastse-Kuuste (748), Peri (481), Ahja (266), Veriora (251) ja Saverna (220). Räpina vallas on

RVL keskraamatukogu moodustamise järel aktiivsemaks muutunud, kuna direktor käib regulaarselt autoga harukogudes. Põhiliselt toimus RVL maaraamatukogudes Põlvamaa piires, aga on tellitud ka Rahvusraamatukogust (Saverna, Vastse-Kuuste) ning mujaltki (Savernas täideti Lümända raamatukogu tellimus).

Maakonnaraamatukogu on RVL-i osas kindlasti rohkem andja kui saaja ning hea on nentida, et välja antud 1607 teavikut on 15,4% enam kui mullu (siis 1392).

Muidugi tuleb ka endal teiste raamatukogude abi paluda. Väljastpoolt maakonda telliti seekord 110 teavikut, kõige rohkem taas kauaaegselt healt partnerilt Tartu Linnaraamatukogult (78). Iseenesestmõistetavalt jätkus koostöö RVL-i keskustega (Rahvusraamatukogu, Tallinna Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogud). Telliti ka Sisekaitseakadeemia ja Kaitseväge Peastaabi raamatukogust ning Pallase Kunstiraamatukogust. Failina saabus kuus tellimust, üks Eesti Teatriagentuurist (näidend) ja ülejäänud Rahvusraamatukogust. Viimaste aastate tendentsina lisanduvad tellijana ja tellimuste täitjana rahvaraamatukogud üle Eesti. Aasta jooksul oli meeldiv koostöö Tallinna, Võru-, Harju- ja Lääne-Virumaa kesk-raamatukogude ning Lääne-Harju vallaraamatukoguga.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Soetatud laste- ja noorteraamatute arvu on raske välja tuua, kuna eraldi lastekirjanduse arvestust ei peeta (on ilu- ja lastekirjandus kokku). Teada on aga, et Lugemisisu programmiga liitunud raamatukogudele annetas Kultuuriministerium kokku 436 raamatut, mille eest ollakse väga tänulikud. Maakonnaraamatukogus (Põlvas) analüüsiti taas lastekirjanduse leidumust Lastekaitse Liidu nimestiku põhjal ja soovitati raamatuid järelkomplekteerida, pöördudes otse nende poole, kel nimekirjast vähem tellitud. Nimestik on väga tänuväärne. Raamatukoguhoidjad jälgivad regulaarselt Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusi.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2019	Lug-d 2020	Muutus (+/-)	Külast-d 2019	Külast-d 2020	Muut- us (+/-)	Laenut 2019	Laenut 2020	Muutus (+/-)
Linna/ maak. rmtk	2572	2563	-9	50461	37810	-12651	35 983	34 659	-1324
Sh keskk	769	738	-31	10 895	7469	-3426	7991	9106	+1115

Lugejate arv on peaaegu sama. Külastuste arvu vähenemine on suur (25,1%), kuid see on mõistetav (vt 4.2). Laenutuste vähenemine on õnneks väike (3,7%). Märkimisväärne on laenutuste arvu kasv Põlvas (koguni 13,9%).

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste lugemise arendamisel tuleb olla järjekindel ja siin on kindlasti abiks **lugemisprogrammid**. **Lugemisisuga** ühinenud raamatukogude arv kasvas ja raamatukoguhoidjad hindasid kõrgelt stardikoolitusi. 2020. aastal tegutsesid programmi raames Põlgaste, Mooste, Saverna, Tilsa, Vastse-Kuuste, Veriora, Linte ja Peri raamatukogu. Kõigi tegevus oli tänuväärne, esiletõstmist väärib Vastse-Kuuste raamatukogu. Eelarvehenditest soetati spetsiaalne riitul. Eriolukorra ajal viidi programmi teematunnid koostöös klassiõpetajatega Zoomi, mis oli raamatukogu juhi Mall Kõpu hinnangul väga põnev kogemus. Tunnistused sai kevadel klassijuhatajatundides lastele üle anda. Lastele, kes ei õpi Vastse-Kuustes, korraldati tore hooaja lõpupidu Kiidjärve raamatukogus. Sügisel alustati uut hooaega 40 lapsega.

Järjekindlalt viidi teematunde läbi ka Savernas ja Tilsis. Väga tähtsad on **ühislugemised**. Olgu aasta missugune tahes, Himmaste raamatukogu lugemispäevad on ikka populaarsed. Lapsed loevad üksteisele ette vabalt valitud raamatuid, sealhulgas uudiskirjandust. Vastse-Kuustes seati sisse lugemis- ja nuputamistunnid kaks korda kuus, suvel peeti neid välilugemissaalis raamatukogu juures haljasalal. Kiidjärve raamatukoguhoidja Krista Pikk luges kuuel korral ette raamatukogu FB-lehel, illustatsioonideks volimistöid. Kooslugemist oli paljudes raamatukogudes. Eesti rahvajutu aastale kohaselt loeti palju rahvajutte. Väga hea oli koostöö **lugemiskoer** Nepsu ja tema perenaise **Urve Seedrega** Himmastes ja Põlvas. Eriolukorra ajal ettelugemine küll katkes, kuid sügisel jätkus hoogsalt ja lugeda soovijaid on rohkem, kui Nepsu kuulata jaksab. (Kevadine hooaja lõpupidu Himmastes oli kui sõõm värsket õhku – esimene üritus üle kahe kuu.) Lugemiskoertega korraldatakse lisaks süstemaatilisele ettelugemisele tutvumisüritusi. Nepsu ja Urve tutvustasid lugemiskoerte programmi Põlva Keskraamatukogu lasteteeninduses ja Vastse-Kuustes, Ahjal rõõmustasid lapsi Leero ja Mõmmi. Kahjuks on lugemiskoeri vähe ja seetõttu saavad järjepidevat koostööd teha vaid üksikud raamatukogud. Hea viis lapsi lugemisele õhutada on **suvelugemine**, mis seekord oli Kanepis, Kiidjärvel (koos täiskasvanutega), Maaritsas, Vastse-Kuustes ja Põlvas. Kahes viimases oli esimest korda tegu lugemise väljakutsetega, mille väljanuputamisel olid abiks huumorimeel ja fantaasia. Suvelugemised õnnestus lõpetada vahvate silmast-silma üritustega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. Vt LISA 4.

Üle-eestilised üritused

XIV Nukitsa konkursi Põlvamaa hääletusel osales 295 last, neist 66 interneti teel. 29 raamatukogust osales 11 talongidega ning kahes raamatukogus (Maaritsa ja Ruusa) osaleti ainult elektrooniliselt. Kõige arvukamalt täideti talonge Vastse-Kuustes (47), kuid koos elektrooniliste hääletega oli osalejaid kõige rohkem Põlvas (lasteteeninduses). Preemiaks said kolm Vastse-Kuuste tublit lugejat kutse osaleda Tallinna konkursi lõpuüritusel, mis aga seekord toimus ilma lasteta. (Tore, et lapsed said väikese kingituse.) Põlvamaal hääletati parimaks (nagu vabariigiski) Andrus Kivirähki „Tont ja Facebook“, sama raamat hinnati Heiki Ernitsa illustatsioonide eest samuti parimaks. Teiseks hääletati nii Põlvamaal kui ka vabariigis Anu Auna „Eia seiklus Tondikakul“. Kolmandaks hääletati Põlvamaal Ilmar Tomuski „Päiksemetsa vanadekodu kriminalistid“. Kokku said hääli 52 nimekirjas olnud 100 raamatust. Algupäraste piltidega raamatuid oli nimekirjas samuti 100, hääli anti 60-le. Kunstnikest teiseks hääletati nii Põlvamaal kui ka vabariigis Sirly Oderi illustreeritud Anu Auna „Eia seiklus Tondikakul“. Kolmandaks tuli Reet Rea-Smythi piltidega Leelo Tungla „Saba“. Kui võrrelda maakonnas hinnatud raamatuid vabariigis parimaiks peetutega, siis mõne puhul vahelduvad ainult kohad. Järelikult tunnevad lapsed kõikjal parimad raamatud ära.

4. klasside ettelugemisvõistluse „Minu vanaisa nägi, kuidas kerkis Munamägi...“ maakonnavoor toimus 7. oktoobril tavalisel viisil (kontaktüritusena). Võistlusest võttis osa 10 õpilast maakonna seitsmest koolist, millega võib kindlasti rahule jääda. Katkendeid valiti enamasti kogumikust „Eesti muistendite kuldraamat“, muistendit „Kuidas Eestimaad kokku pressiti“ luges kaks osalejat. Parimaks hääletas žürii Jaan Aderi Saverna Põhikoolist, juhendajad Kaire Siimus ja Tiina Hoop. Teiseks lugesid end Kirke Jaakmees ja Karl Kintsiraud, mõlemad Põlva Koolist, juhendajad Marju Lepasson ja Kristi Puna. Selle aasta erakordsus avaldus ka finaali korralduses Tallinnas, kuhu ei kutsutud lapsi kokku, vaid võisteldi videote vahendusel. Põlvamaa esindaja Jaan Aderi esinemise võttis videosse ERR-i korrespondent Leevi Lillemäe.

Ilon Wiklandi 90. sünnipäevale pühendatud rändnäitus „Pikk-pikk teekond“ on kindlasti Eesti raamatukogusid ühendav suursündmus, kuigi viirus graafikuid omatahtsi sättima kipub. 2020. aasta detsembris jõudis näitus Räpinasse, Veriorale ja Põlvasse (Vastse-Kuuste, Tilsis ja

Saverna raamatukokku detsembri asemel jaanuaris.) Tegu on raamatukoguhoidjate jaoks paraja väljakutsega ka sisuliselt, kõik said aga edukalt ja loominguliselt hakkama.

Kohtumisi **loomeinimestega** oli mõistetavalt tavalisest vähem. Külas olid Piret Päär, Inga Lunge, Sass Henno (Tilsi), Kristina Ruder (Tilsi, Vastse-Kuuste), Kertu Sillaste, Astrid Hiisjärv (Vastse-Kuuste), Markus Saksatamm ja Urmas Nemvalts (Ahja, Vastse-Kuuste). Eriti toredad on kohtumised siis, kui ühendatakse kirjandus ja kunst. Kertu Sillaste viis kolmel kohtumisel läbi kunstitöötoad. Nooremad lapsed löid ühistöö tapeedirullile, suuremad tegid pliiatsijooniseid igauks omaette. Kunstnik-kirjanik sai lastega suurepärase kontakti. Sama kehtib Markus Saksatamme ja Urmas Nemvaltsi kohta. Lastel oli väga huvitav vaadata, kuidas nende silme all sünnivad vahvad pildid.

Kunsti- ja käsitööüritused. Suure-Jaani Kooli 5. klassi õpilane Ralf Grünberg eksponeeris oma võrratut näitust „Plastiliinimaailm” Tilsis, Savernas, Himmastes, Põlvas ja Vanakülas. Viimases viis Ralf läbi ka menuka töötoa plastiliinist kujukeste voolimisest. Põlvamaa hinnatud puutöömeister Meelis Kihulane õpetas noori tõnnivakka ja kuumaaluseid valmistama (vastavalt Peril ja Vastse-Kuustes). Vanakülas juhendas lapsi oma puutöönäituse avamisel elupõline õpetaja Tõnu Rebane. Kiidjärvel viidi lugemis- ja meisterdamistunnid läbi koos kunstiõpetaja Karin Pikaga. Taevaskojas oli suviste meisterdamispäevade juhendaja kunstnik Epp Metsaluik. Klaasikunstnik Karin Mölder pani Kanepi raamatukogus ja Põlva lasteteeninduses välja lasteaialaste klaasskulptuuride näituse „Elav värv klaasis“. (Lapsi juhendas ta Kanepis ja Põlvas projekti „Ruumilise mõtlemise arendamine käelise tööoskuse kaudu“ raames.) Pilguheit lasteürituste tabelisse kinnitab, et meisterdamine ja joonistamine on jätkuvalt populaarne paljudes raamatukogudes.

Võistlused, konkursid

Rahvajuttude illustreerimise konkurss 4.-6. klassi õpilastele Savernas. Koostöös kooliga valiti välja 25 juttu, mille hulgast lapsed omakorda illustreerimiseks jutu loosisid. Võitjaks tuli 5. klassi õpilane Romer Marana illustratsiooniga jutule „Haugi loomine”. Peeti tore auhinnatseremoonia ja piltidest pandi kokku ilus näitus. Piret Päär hindas konkurssi ja näitust kaalukateks eesti rahvajutu aasta ettevõtmisteks.

Fotokonkurss „Minu hetked raamatuga” Vastse-Kuustes oli osa suvelugemisest (üks väljakutsetest oli teha lugemisega seotud pilte). Raamatukogupäevade ajal olid pildid raamatukogus näitusel.

Tsitaadimäng Põlva Keskraamatukogu FB-lehel aprillis (kevadisel koolivaheajal) ja oktoobris (raamatukogupäeval). Mõlemal korral kestis mäng viis päeva. Igal hommikul pandi raamatukogu FB-lehele välja katkend lasteraamatust koos osaliselt kinni kaetud illustratsiooniga. Ära tuli arvata autor ja pealkiri, vastused laekusid meili teel. Eriolukorra ajal andsid lapsevanemad mängule FB kaudu väga head tagasisidet. Raamatukogus on korraldatud lastele palju lugejamänge, kuid esmakordselt esitati küsimused ja paluti vastata arvuti vahendusel.

RMK metsaviktoriiniks valmistuti Mehikoorma raamatukogus esmakordselt FB (Messengeri) vahendusel.

Ahjal viidi traditsioonilisel viisil läbi **viktoriin „Poolsada tähtsat raamatutegelast”**.

Ahja raamatukogu rahvusvahelisele kaisukaru päevale (27. oktoobril) pühendatud üritusel „**Kaisukaru kaisus**” jätkus lasteaia- ja koolilastele tegevust kogu majas. Raamatukogus tutvustas lastele karuraamatuid kirjandusteadlane Triin Lees. Tuglase muuseumis avati suur näitus „Kallis kaisukaru” Sven Pärna kogust, mida tutvustas Inge Saksing, kelle kodus rohkem kui 200 näitusekaru elavad. Kaire Luksepa käe all meisterdasid lapsed karukujulisi helkureid ja karuteemale kohaselt tehti suu magusaks saia, mee ja piimaga.

Ahjalt on hea näide sellestki, kuidas tutvustada lastele **kirjandusklassikat**. Üheskoos lastega loeti Fr. Tuulase „Siili“ ja avastati vanaaegse kohvri sisu.

Palju erinevaid (peamiselt **pärimuskultuuriga** seonduvaid) tegevusi lõimiti omavahel Peril (juttude lugemine ja vestmine, käsitöö, võru keele ja udmurdi kultuuri tutvustamine, söögit tegemine, lõkkeõhtu, filmivaatamine, allikaretked jpm).

Lintes tutvustas lastele **setu keelt ja kultuuri** setude seltsiliikumise eestvedajaid Põlvas Maria Rahasepp.

Lintes korraldati esmakordselt **olümpiamängud**. Traditsioonilistele aladele anti uus ja humoorikas sisu. Nii tähendas kettaheide plastaldriku lennutamist, odavise saapaviset ja kõrgushüpe seinale kinnitatud ajalehtedele kriipsude vedamist, loomulikult hüppe pealt.

Kokkuvõttes oli tegu tõise aastaga, mis ürituste loetelu vaadates tavapärasest palju ei erinegi. Raamatukoguhoidjad oskasid valida õige aja ürituste korraldamiseks ja tegid tihedat ning paindlikku koostööd lasteadeade ja koolidega ning ka omavahel.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 7

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	853	937	109

Praegune olukord soosib koduteenindust kindlasti. Raamatukoguhoidjate hinnangul oli seda siiski rohkem eriolukorra ajal.

Võrreldes eelmise aastaga on kasv suur (576 korda 48 kasutajale). Eriti muljetäratav on kasutajate arvu tõus – koguni 127,1%. Kasutajaid oli raamatukoguti 1–17.

Teenustena on lisaks laenutamisele nimetatud ettelugemist, abistamist dokumentide täitmisel, arvutiõpet ning esmakordselt puude kandmist ja poeskäimist. Karilatsis, kus koduteenindus juba aastaid heal järjel, on raamatukoguhoidja ühtlasi mitme inimese hooldaja ja nii on hea kõik tegevused (sealhulgas laenutamine, ettelugemine, abi dokumentide täitmisel) ühitada. Endiselt tegeldakse koduteenindusega palju Himmastes, Krootusel, Savernas, Valgjärvel ja Vastse-Kuustes. Oli ka neid, kes alustasid, näiteks Vanaküla raamatukogu (70 korda, 14 kasutajat).

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Maarja Küla elanike (iga-aastased) õppekäigud Kiidjärve raamatukokku	2	16

Saverna raamatukogul on hooldekodus laenutuspunkt.

Ahjal on koostöö hooldekoduga tihenunud, kuna elanikud, kes varem raamatukogu külastasid, ei saa praegu ise tulla. Raamatukoguhoidjad ei viibi muidugi hooldekodus kohapeal, vaid annavad raamatud üle töötajate vahendusel.

Tilsi raamatukoguhoidja abistab hooldekodu huvijuhti ürituste läbiviimisel, otsides vajalikke materjale.

Vastse-Kuustes on juba aastatepikkune tihe koostöö Maarja Küla väga heade käsitöötegijatega, kes toovad oma töid raamatukokku näitusmüükidele.

Võõpsus soovib raamatukoguhoidja edaspidi hakata arendama koostööd kohaliku hooldekoduga.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

POL jagas maakonnaraamatukogule taas tegevustoetust ja tunnustas vastavalt esildistele raamatukoguhoidjaid.

Põlvamaa Arenduskeskus toetas üle-eestilise 4. klasside ettelugemisvõistluse maakonnavooru auhinnafondi. (Tegu on Haridus- ja Teadusministeeriumi toetusega õpilasüritusteks, mida arenduskeskus vastavalt taotlustele jagab.)

Koostööpartneriteks on endiselt **MTÜ-d**. Väga oluline ettevõtmine oli Peri esimene külapäev sügisel **Peri külaseltsi** ja raamatukogu koostöös. Võtmeisikuks on raamatukoguhoidja Margit Õkva, kes oli seltsi loomise initsiaator (2019) ja kuulub juhatusse. Koostöös seltsiga avati raamatukogu juures värkstuba (käsitöötuba), mida rahaliselt toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm. Ruumis on uued kangasteljed.

Vastse-Kuustes on raamatukogu väga heaks partneriks **naisteklubi Kolmapäev**, võtmeisikuks raamatukoguhoidja Mall Kõpp, ühtlasi klubi eestvedaja. Klubi avas kogukonnamajas (endine vallamaja) lisaks õpperuumidele ka renoveeritud õppeköögi ja kavas on kogukonnaaia rajamine.

Maakonnaraamatukogus oli kaks traditsioonilist koostööüritust **Jakob Hurda Seltsiga**: Jakob Hurda mälestuspäev (peaesinejaks Janika Oras) ja kodulookonverents.

Kiidjärvel oli hea koostöö Kalmer Tennosaarele pühendatud **vabaõhulavastuse**, muusikali „**Vana klaver ehk suusabaasis on tantsupidu**“ trupiga.

Ettevõtetest jätkas Krootuse raamatukogu toetamist **OÜ Kõllestes Kommimeistrid**. Põlvas oli väike koostöö **KohviSemuga**.

Õpilasmalevlased olid abiks Erastveres, Kanepis, Vastse-Kuustes, Taevaskojas.

Üksikisikutest väärrib taas esiletõstmist Kiidjärve raamatukogu koostööpartner, **kunstiõpetaja Karin Pikk**, kes seekord kujundas raamatukokku hubase jõulunurga ja aitas kaasa ka teistes tegemistes.

Kirjandusteadlane **Triin Lees** oli kahes toredas rollis Ahja raamatukogus: tutvustas kaisukarupäeval lastele raamatuid ja pani koos ema Tiiu Leesiga välja käsitöönäituse „Naishing mustrimõnus“.

Kanepi raamatukogus käis mais, kui kultuuri- ja seltsimajade töö polnud veel taaskäivitatud, abiks sealse seltsimaja juhataja.

Pärandi jäädvustamine

Kodulootööga süvitsi tegelevad raamatukoguhoidjad said sel aastal rohkem aega materjalide korrastamiseks ja lisandus uusi. Raamatukoguhoidjad koostavad mappe oma piirkonna kohta. Palju kohalikku aja- ja kultuurilugu on kogutud Kanepis, Erastveres, Kiidjärvel, Savernas, Valgjärvel ja Rasinal. Materjale saadakse ajaloolastelt ja kodu-uurijatelt, ajakirjandusest ja internetist.

Rasinal jagas raamatukoguga huvitavaid arhiivimaterjale **Vello Punning**. Tegu on Rasina valla elanike nimekirjaga aastast 1939, Rasina abikoguduse nõukogu koosolekute protokollide ja käsikirjaliste mälestustega. Raamatukoguhoidja Edda Prüki sõnul aitas pöördumine Põlva vallavanema **Georg Pelisaare** ja vallavalitsuse teabespetsialisti **Annely Eesmaa** poole avaldada Vello Punningu raamatu „Ükskord Rasina koolis“. Edda Prükk korrastab jätkuvalt ka kohaliku kooli materjale.

Erastvere raamatukokku saatis taas huvitavaid materjale ajaloolane **Milvi Hirvlaane**.

Peril avatud püsiväljapanekust saab ülevaate mõisnik Carl Edvard von Lilienfeldist, vesiveskitest ja kohalikust elust ajaleheväljalõigete ning Kersti Lilosoni uurimustöö „Hobusevargused Põlva kihelkonnas 19. sajandi lõpul“ põhjal.

Võõpsu raamatukogus on raamatukogu ajaloolle pühendatud püsiväljapanek.

Põlgastes pandi koostöös Muinsuskaitseametiga välja näitus Põlgaste kooli ajaloo kohta. Kiidjärvel jätkati kodulooliste fotonäitustega, seekordse pealkirjaks on „Kiidjärve kuulsusrikas ajalugu“.

Räpina vallas jagati eelolevaks kihelkonna 385. aastapäevaks raamatukoguhoidjate **vahel ära** teemad, mille kohta materjali otsida. 2021. aastal pannakse kokku rändnäitus.

Pärandihoidmisega seonduvad ka eesti rahvajutu aasta üritused. Margit Õkva viis huvilised raamatukogust mõne kilomeetri kaugusele allikaretkedele rahvakalendri tähtpäevadel, mis pole üldtuntud (madlipäev, pärtlipäev jne). Tore koostöö oli **Piret Pääriga**, kes esines Saverna ja Tilsis raamatukogus ning kutsus raamatukogusid osalema rahvajutu aasta jätkuprogrammis. Põhiliselt loeti rahvajutu aastal ette, nii kuu raamatuid kui ka muid jutte.

Võru keele nädalal hakkas **võro keele agendiks** Margit Õkva. Leevil tutvuti uute võrukeelsete sõnadega, loeti ja räägiti võru keeles.

Mäluasutused. Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum avas Räpina raamatukogus kaks näitust. Friedrich Puksoo 130. sünniaastapäevale pühendatud näitusel oli eksponaate ka Linte raamatukogust. Teine näitus kandis pealkirja „Ajaloos jäädvustusi“. Väljas olid ka vanad rahvapillid, mida muusikaõpetaja tundides tutvustas. **Karilatsi Vabaõhumuuseumi** territooriumil asuvas Karilatsi raamatukogus veetsid meelsasti aega ka muuseumi külastajad, keda oli tavalisest rohkem. Muuseumiga tegi lasteürituse korraldamisel koostööd Ahja raamatukogu (karjalaste mängud, linnuhäälte tundmine jms).

Elukestev õpe

Hea koostöö on aastatepikku olnud TÕN-i Põlvamaa koordinaatori **Tiina Kalvikuga**. **TÕN-i õpitund** viidi läbi Vastse-Kuustes („Tiigrihüpe minus eneses“ – arutelu koos Töötukassa esindajatega) ja Põlvas (kunstiõpetaja Anne Prangeli märgivalmistamise õpituba). Tegemist on toredate algatusega, mis hakkab juba traditsiooni mõõtu koguma.

Koolituste loetelu (kasutajakoolitus vt 4.7)

- Geoloog Kadri Sohari loeng (Vastse-Kuuste)
- Rahvaluuleteadlase Reet Hiimäe loeng „Usunditest Eestis läbi aegade“ (Kiidjärve)
- Esmaabikoolitus, koolitaja Ene Mattus (Himmaste)
- Tervendaja Heli Tennosaare loengusari (Himmaste)
- Koptikõitmise töötuba, juhendaja Signe Strohm (Veriora)
- Märkmiku valmistamise õpitoad (kontaktselt ja FB-s), juhendaja Kaire Luksepp (Ahja)
- Puutöö õpituba (seenenoa tupe valmistamine), juhendaja Meelis Kihulane (Vastse-Kuuste)
- Puutöö õpituba, juhendaja Tõnu Rebane (Vanaküla)
- Jõulukaunistuste meisterdamine, juhendaja Helin Vill (Erastvere)
- Salvärätitehnika töötuba, juhendaja Kadri Oraka (Karilatsi)
- Jõulukaartide meisterdamine, juhendaja Maarja Grünberg-Prušinski (Vanaküla)
- Paberlillede valmistamise õpituba, juhendaja Eda Volkov (Põlva)

Koolitustel valminud töid eksponeeritakse sageli FB-s.

Elukesteva õppega seostub ka **ringide ja klubide tegevus**, mis oli aasta jooksul küll lünklik, kuid toimis ikkagi. Kirjanduse üle arutletakse Kiidjärvel, Kiumas, Lintes ja Tilsis. Käsitööringid on Ahjal, Rasinal, Taevaskojas, Himmastes ja Erastveres. Kangast kootakse Peril ja Vanakülas. *Linnetantsu* huvilised käivad koos Himmastes.

4.6.2 riiklikul tasandil

Kultuuriministeeriumiga oli koostöö tavalisest palju tihedam. Sagedased keskraamatukogude direktorite nõupidamised süvendasid kindlasti raamatukogude ühtsustunnet ja viisid ka konkreetsete tulemusteni, nt raamatukogude jaoks kohandatud pakiautomaadi-tagastuskapi loomiseni. Vajalikud olid COVID-19 juhised raamatukogudele.

Nõunik **Ülle Talihärm** on alati lahkelt nõus telefoni või meili teel lisaselgitusi jagama. Väga tänuväärne on lasteraamatuannetus Lugemisisu programmiga liitunud raamatukogudele ja suvine lisaraha komplekteerimiseks.

Rahvusraamatukogu jätkas sisukat juhtide koolitusprogrammi. Väga tõhus on olnud aastatepikkune statistikaalane koostöö **Margit Jõgiga**.

Eesti Lastekirjanduse Keskus vahendas suurepäraselt rändnäitust „Pikk-pikk teekond“, koordineeris Lugemisisu programmi ning viis läbi Nukitsa konkursi ja 4. klasside ettelugemisvõistluse. Kõik need ettevõtmised olid ka Põlvamaa raamatukogude, koolide ja muidugi laste jaoks kaalukad.

ERÜ on olnud hea koostööpartner raamatukoguhoidjate tunnustamisel. Väga head olid ühingu virtuaalkoolitused. ERÜ algatatud rahvaraamatukogude teenusekvaliteedi mudeli enesehindamise tegid läbi kolm raamatukogu: Saverna (teist korda), Maaritsa, Rasina ja maakonna-raamatukogu. Tulemuste analüüs jääb 2021. aastasse.

Rahvaraamatukogu Nõukogu ja **URRAMi töögrupi** e-koosolekutel osalesid vastavalt Kati Maidla ja Külli Ots Põlvast.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Läti Valka rajooni raamatukoguhoidjad külastasid suvel Räpina, Võõpsu, Linte ja Mehikoorma raamatukogu.

Kanepi raamatukogu toetab järjekindlalt väikese rahasummaga väliseesti perekond **Adamek**, nii ka mullu.

Üritused

Kokku korraldati 569 üritust ehk 18,9% vähem kui 2019 (siis 702). Osalejate arv oli 35,1% väiksem (10 623 ja 16 356). Põlvas oli pilt pisut parem (üritusi 42 ja 45; osalisi 866 ja 995), aga langus oli siingi. Põhjusi pole vaja selgitada. Küll võib tunda heameelt, et päris palju õnnestus teoks teha. Oli ka toredaid uusi algatusi. Vastse-Kuustes alustati kohtumiste sarja kodukandist pärit inimestega, kes tegelevad teadusega. Esimesena kohtuti noore geoloogi Kadri Sohariga, kes rääkis väga põnevalt Maa tekkeloost. Lintes loodi kirjandusklubi. Võõpsus hakati pidama piknikke raamatukogu aias. Põlvas korraldati värsikonkurss, mis õnnestus suurepäraselt: laekus 43 jõuluteemalist luuletust 39 igas vanuses autorilt. Esinduslik valik värssidest ilmus detsembrikuu Põlva Teatajas. Kiidjärvel sätiti sisse hubane jõulunurk talve- ja jõuluteemaliste luuletuste ja juttude lugemiseks. Kõige suuremaks uuenduseks oli muidugi virtuaalürituste esmakordne korraldamine Ahjal, Kiidjärvel ja Vastse-Kuustes.

Kohtumised autoritega

Kirjandustuur „Sõnaränd“ jäi küll ära, kuid kohtumiste loetelu ei ole sugugi hõre.

Raamatukogudes olid külas Mudlum (Võõpsu, Põlva), Tiina Paasik (Võõpsu), Inga Raitar (Vastse-Kuuste), Heli Künnapas (Leevaku, Vastse-Kuuste), Joonas Vatter ja Urmas Vadi (Veriora), Rainer Rahasepp (Räpina, Linte, Põlva), Ilmar Vananurm (Leevaku, Leevi, Räpina), Aapo Ilves (Ruusa), Ülle Solovjova (Leevi), Maris Mägi (Põlva).

Eraldi väljatoomist väärib politseinikuna töötav põlvalane Rainer Rahasepp, kes aasta jooksul raamatukogudes muhedalt koguni kahte luulekogu („Päike pesitseb me põues“ ja „Rõõmu kandes“) tutvustas. Väga tore oli ka endise põlvalase Maris Mägi luulekogu-fotoraamatu „Vaikiv valgus“ esitlus, mille juurde kuulus loodusfotonäitus.

Raamatukogu juubel. Ahja raamatukogu 95. sünnipäeva tähistati väga sisuka programmiga suurtele ja väikestele 12. ja 13. novembril. Lapsed kohtusid Markus Saksatamme ja Urmas Nemvaltsiga, suured inimesed pidasid koos šamaan Anu Pakkaga küünlavalgustundi. Kaire Luksepp õpetas valmistama kalendermärkmikku. Raamatulaadalt sai valida raamatuid. Raamatukogu sünnipäev pälvis ka suurt meediakajastust.

Jutu-, laulu- ja muusikaõhtud. Kontserdid

- Piret Pääri ja Kulno Malva rahvajutu- ja muusikaõhtu (Saverna)
- Ivar Leti jutu- ja lauluõhtu „Väljalennud iseendasse“ (Ruusa)
- Mustlastantsugrupi „Romaška“ kontsert (Himmaste)
- Külli Volmeri jutu- ja luuleõhtu „Viska jõkke pähklikoor“ (Vastse-Kuuste)
- Ena Metsa jutuõhtu „Loodus, minu kodu“ (Põlva)
- Laupäevaõhtu ansambliga Seelikukütid (Kiidjärve)
- Põlva Muusikakooli viiuliõpilaste kontsert (Peri)
- Vürstide pereansambli (Räpina) kontsert (Ahja)
- Hillar Surva, Raul Peterselli, Kalmer Kaevu ja Ivar Kanariku muusikapäeva tervitus (Põlva)

Harrastusteatri etendused

- Must JaAm „Leivi – siira armastuse lugu“ (Vastse-Kuuste)
- Tsooru külateater „Oi, kala, kalake“ (Linte)
- 1=2 ehk naiste- ja teatripäev koos Luunja Aidateatriga (Saverna)

Võistlused

- Emakeelepäeva viktorii „Seiklused keeleveebis“ (Vastse-Kuuste)
- Kanepi valla mälumänguturniir (kuus etappi) valla raamatukoguhoidjate koostöös Savernas
- Virtuaalne lugejamäng „Milles küsimus – otsin ja vastan!“ (Põlva)
- Konkurss „Loon vahva jõuluvärsi“ kohustusega kasutada sõnu kelk, habe ja hommikumantel (Põlva)

Kohvikud

Traditsiooniline Ahja kohvikutepäev jäi küll ära, aga töövorm oli ikkagi kasutusel. Savernas olid teemadeks eesti kirjandus, rahvajutud, naistepäev; üks kohvik oli pühendatud Merle Jäägeri juubelile. Vastse-Kuustes õnnestus väga hästi uudne sõbrapäevakohvik üllatuslaenutustega, mille üle olid rõõmsad väikesed ja suured.

Laadad

Ahjal jäi mitu laata ära, kuid sügisel õnnestus korraldada vanavanemate päevale pühendatud tore kogupereüritus „Ahja pühapäevane laata“. Siseruumides korraldati raamatuvahetus Kauksis ja juubeliaegne raamatulaat Ahjal.

Toremaid üritusi toimus raamatukogudes keerulisest aastast hoolimata palju ja ülalloodud loetelu pole kaugeltki täielik. Lasteüritusi vt [LISA 4](#).

Näitused

Näitusi oli kokku 418, mis on küll 16,6% mullusest vähem (501), kuid näitustegevus oli endiselt sisukas. Mitmekülgse heal tasemel näitustegevuse eest väärib esiletõstmist Ahja raamatukogu. Ka näituste puhul ilmutati leidlikku meelt. Vastse-Kuustes demonstreeriti Põlva Kunstikooli õpilaste näitust „Akrüülivalu“ (juhendaja Yyhely Hälvin) eriolukorra ajal raamatukogu akendel. Ahjal pildistati Epp Margna maalid raamatukogu aias üles ja pandi välja raamatukogu FB-lehele. Koostööd tehti Tartu Linnaraamatukogu, Räpina loomemaja, Põlva Kunstikooli, Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumiga jne. Autoritest oli tihe koostöö Raivo Sihveriga, kelle fotonäitusi demonstreeriti mitmes Põlva valla raamatukogus, Meelis Kihulase, Voldemar Ansi (tema loodud puidust näitusepinda kasutati Põlvas veel mitme näituse tarbeks) ja teistega. Raamatukogudes oli palju näitusi-väljapanekuid seotud eesti rahvajutu aastaga. Tähelepanuta ei jäänud Jaan Krossi 100. sünniaastapäev. Toremaid näitusi oli erakogudest. Korraldati ka väga meeleolukaid näitustega seotud üritusi (töötoad, kontserdid). Raamatukogudes jätkas teekonda mitu 2019. aastal alguse saanud näitust (Mall Köpp „Norra – fjordide ja trollide maa“, Udmurdi kunstnike Larissa ja Nikolai Bõkovi näitused, Madis Kõivule pühendatud näitus koostöös Eesti Draamateatriga jne).

Valikuline loetelu (koduloolisi näitusi on nimetatud punktis Pärandi jäädvustamine)

Kirjandus, muusika

- Georg Otsale pühendatud „Armastus laulu vastu“. Lisaks raamatutele ja helikandjatele olid väljas fotod Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumist (Põlva)
- Raamatunäitus „Müstiline ja hingeline Ernst Enno: kadunud kodu otsimas“ koostöös Tartu Linnaraamatukoguga, tutvustavad tekstid Eve Pormeister (Põlva)

Kunstinäitused

- Väino Kõrtsi maalinäitus (Vanaküla)
- Põlva Kunstikooli maalinäitus „Akrüülivalu“(Vastse-Kuuste, Põlva)
- Epp Margna ja Kadri Kalve (ema ja tütar) maalinäitus „Läbi nelja seina“ (Ahja)
- Epp Margna maalinäitus Ahja raamatukogu FB-s
- Aili Tammela maalinäitus „Eestimaa loodus“ (Ahja)
- Irina Retkova maalinäitus „Sinilindu püüdmas...“ (Ahja)
- Kalle Mälbergi maalinäitus „Perävalla kuningriigi maalikogu“ (Ahja)
- Põlva Kunstikooli graafika 2016-2019 (Ahja)
- Põlva Kunstikooli lõputöid 2020 (Vastse-Kuuste)
- Meigo Piirilae joonistused (Võõpsu)
- Marju Reismaa keraamika (Räpina)
- Voldemar Ansi kujukeste näitus „Väikesed asjad“ (Põlva)
- Anne Sirgu akvarellid - Põlva lähiümbruse ja Võru-Kubija vaated (Põlva)

Fotod

- Raivo Sihver „Hetki Põlva päevadest“ (Himmaste, Taevaskoja, Tilsa, Põlva)
- Raivo Sihver „Harmoonika“ hetked (lõõtspillifestival) (Tilsa, Põlva)
- Toivo Lees „Hetkesähvatusi loodusradadelt“ (Ahja)
- „Tartu rahu 100“ (Kiidjärve)

Käsitöö

- Seltsingu Vesipapp tööde püsinäitus (Taevaskoja)
- Käsitööringi Tegusad Totsid tööde näitus „Illos asi“ (Ahja)
- Tiiu ja Triinu Leesi (ema ja tütar) „Naishing mustrivõlus“
- Suvine taaskasutusnäitus (Vastse-Kuuste)
- Jõulukuine kohalike meistrite käsitöö näitusmüük (Vastse-Kuuste)
- Meelis Kihulase puutöönäitus „Vaka all“ (Vastse-Kuuste)
- Tõnu Rebase „Puutöö läbi aegade“ (Vanaküla)
- Käsitööringi juubelinäitus (Rasina)
- Käsitööringi näitusmüük (Himmaste)

Erakogud

- Näitus „Kallis kaisukaru“ Sven Pärna kogust (Ahja)
- Nutitelefonide eelkäijad kiidjärvelaste erakogudest ja raamatukogust (telefonid, arvutusmasinad, arvelaud jms) (Kiidjärve)
- Suveniirklaase Külli Pähna erakogust (Saverna, Põlva)
- Muusikateemaliste kujukeste (reisidelt, ka taaskasutuspooldidest) näitus „Siga trummiga“ Hillar Surva kogust (Saverna, Põlva)
- Inglise Helje Põvvati kogust (Põlva)
- Valik küünlajalgu erakogudest. Ühtlasi olid väljas kõik jõuluvärsikonkursile laekunud luuletused (Põlva)

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Raamatukoguhoidjad toovad endiselt välja kaks gruppi: lapsed ja eakad inimesed. **Rühma-koolitusi** oli 51, mis on eelmisest aastast küll veidi vähem (56), kuid ebatavalistel õppeaastatel ikkagi hea tulemus. Peamiselt ongi tegu **raamatukogutundidega** (46), mida oli isegi mullusest rohkem (42). Tunde viidi läbi järgnevalt: Vastse-Kuuste (11), Mehikoorma (10), Rápina (6), Saverna (6), Põlva (4), Tilsa (3), Ahja (2), Veriora (2), Kanepi (1), Ruusa (1). Tavapäraselt kuulus tundide kavva raamatukogu tutvustamine lasteaiastele ja esimese klassi õpilastele. Verioral said 1. klassi õpilased toreda pealkirjaga üritusel „Tööle kaasa!“ ülevaate kõikidest raamatukogu tööloikudest. (Tegu oli kooliprojektiga, mille raames lapsed oma vanemate töökohti külastasid.) Hinnatav on ka see, kui kogu klassiga tulevad raamatukokku gümnaasiumiõpilased, nt kaasaegsele luulele pühendatud tund 11. klassile Kanepis. Mehikoormas on juba aastaid raamatukogutunnid õppetöösse lõimitud (teemadeks elulooraamatud, perioodika, muistendid, infootsing, raamatukoguhoidja elukutse, luule noortele jne). Vastse-Kuustes, kus tundide läbiviimine samuti aastaid heal järjel, käsitleti õpioskusi (sh õpinguteks vajalikke veebilehti), elektronkataloogi, kogu paigutust ja liike ning teadmiskirjandust. **Täiskasvanutele** oli Põlvas kavvas diginõu sari. Esimene koolitus veebruaris läks hästi, kuid rohkem neid korraldada ei õnnestunud. Maarja Küla elanikud käisid taas Kiidjärve raamatukogus õppekäikudel.

Individaalkoolitusi oli vastavalt 281 ja 329 (14,6% vähem). Koolitused viidi läbi kontaktselt ja telefoni teel, virtuaalkoolitusteni veel ei jõutud. Endiselt on kõige tublim individaalkoolitaja Vastse-Kuuste raamatukogu (162 koolitust), esiletõstmist vääriwad ka Ruusa ja Valgjärve raamatukogu.

Koolituste **teemad** olid suures osas tavalised (FB konto ja meiliaadressi loomine, panga-toimingud, arved, lepingud, avaldused, tervise- ja tuludeklaratsioon, eesti.ee, e-tervis, ID-kaart, digiallkiri, piletid, mobiil ID, Smart ID, e-kaubandus, mobiilirakenduste allalaadimine, e-kirjadele manuste lisamine jne). Lisandus e-keskkonna kasutamine õppetöös, mis ei saanud olla muidugi valdav, sest raamatukoguhoidjate jaoks oli kõik uus. Seda tänuväärsem, et leidis raamatukoguhoidjaid, kes teemaga süvitsi tegelema hakkasid. Põhjalikult jagati vastavat õpetust Ruusal (Nutispordi, Learning-Appsi ja Padleti keskkonna kasutamine, Zoom Meetings tarkvara laadimine jpm).

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Ajakirjandus on raamatukoguteenuste tutvustamisel endiselt olulisel kohal. Elektronkataloogis URRAM kirjeldati trükiväljaannete põhjal 52 Põlvamaa raamatukogusid käsitlevat kirjutist. See on võrdne 2018. aastaga, mil maakonnaleht Koit viimase tervikliku aastakäiguna ilmus. Sellest saab järeldada, et Koidu ilmumise lõppemine pole kajastuste arvu kahandanud. Koostöö **Lõuna-Eesti Postimehega** (Koidu järglasega Põlvamaa kajastamisel) on hea ja lugejad on ajalehe omaks võtnud. Raamatukoguhoidjatel on oma kirjutistega LEP-i paberlehte siiski raskem pääseda kui varem maakonnalehte. Põhjuseks on kolme Kagu-Eesti maakonda käsitleva ajalehe piiratud maht ja teemad, millest kirjutamine Koidus oli enesestmõistetav, kuid mis LEP-is mõjuksid poolikult (nt üle-eestiliste võistluste Põlvamaa eelvoorud). Õnneks kajastab raamatukogude tegemisi ka digileht, kus raamatukogude jaoks uudsed olid fotogaleriid (nt Põlvamaa maaraamatukoguhoidja päevast). Kokkuvõttes tuleb tunnustada LEP-i ajakirjanike huvi raamatukogude vastu – paber- ja digilehes kokku ilmus paarkümmend kirjutist. Esiletoomist vääriwad Mati Määrinsa persoonilugu kauaaegsest Võõpsu raamatukogu juhatajast Lea Saaremäest (31. jaan) ja ülevaade maaraamatukoguhoidja päevast Peril (23. okt) ning Maarius Suviste intervjuu Ahja raamatukoguhoidja Külli Vardjaga raamatukogu 95. sünnipäeva puhul (13. nov).

Lõviosa kirjutisi ilmub **vallalehtedes**, millega on raamatukogudel samuti hea koostöö.

Igal aastal on avaldanud artikleid Põlvamaa raamatukogudest **ajakiri Raamatukogu**. Kirjutises „Meie parimad“ (nr 2) on alalõik parimaks nooreks raamatukoguhoidjaks valitud Jaanika Tappost. Tiina Hoop tutvustab samas numbris artiklis „Raamatukogud pandeemiat trotsimas“ Saverna raamatukogu kogemusi. Krista Pikk on artikli „Rahvajutu aasta Kiidjärvel“ (nr 6) autor. Samad teemad – toimetulek praegustes tingimustes ja eesti rahvajutu aasta – andsid ainet veel nii mõnelegi artiklile erinevates väljaannetes.

Kodulehed. Väga hinnatav on **Räpina valla Keskraamatukogu kodulehe** valmimine (raamatukogu.rapina.ee). Nüüdsest on maakonnas kaks kesket kodulehte, mis haaravad enamiku raamatukogudest. Põlva Keskraamatukogu koduleht vajab kindlasti uuendamist, mis on lähiajal kavas. Kodulehti on ka harukogudel (Ahja, Kiidjärve, Vastse-Kuuste, Veriora). **Sotsiaalmeedia** roll kasvas kindlasti. Eriti oluline oli FB koroonakevadel, mil lugejad selle kaudu lugemissoove edastasid. FB-leht on 13 raamatukogul, kuid lehti, mida raamatukoguhoidjad järjepidevalt kasutavad, on palju rohkem (k.a isiklikud). FB-leht loodi Vastse-Kuuste ja Võõpsu raamatukogus. Vastse-Kuustes on FB kasutusel juba ammu, kuid nüüd sai loodud raamatukogu FB-leht. Võõpsus jagab raamatukoguhoidja infot ka Lüübnitsa küla ja Setomaa FB-s. Kui raamatukogul on väga tihe koostöö (palju ühisüritusi) mõne organisatsiooniga, piisab killustatuse vältimiseks ka viimase FB-st, näiteks avaldab Vanaküla raamatukogu infot Vanaküla-Holvandi külaseltsi FB-lehel.

Postitusi oli kokku 1340, mis on 40,3% võrra mullusest rohkem (955). Enim postitusi oli Kiidjärve raamatukogul (452!). Esmakordselt kuulusid postituste hulka ka raamatukoguüritused ise, mitte ainult nende tutvustused. Kiidjärve raamatukoguhoidja Krista Pikk luges FB-s kuuel korral ette ja pöördus aasta lõpul suulise tervitusega oma lugejate poole (kokku vaadati 1202 korda). Ahja raamatukogu FB-lehel oli väljas virtuaalnäitus ja viidi läbi koolitus.

Portaalid. **Põlvamaa portaal** (www.polvamaa.ee) ilmusid pressiteated Põlva valla raamatukogude töökorraldusest eriolukorra järel, raamatukapi paigaldamisest Põlvas, ülemaakonnalitest üritustest, sealhulgas raamatukogupäevadest, ja raamatukoguhoidjate tunnustamisest.

Kultuurikava.ee on hästi omaks võetud Põlva vallas, kus kajastatakse peaaegu kõiki raamatukogudes toimuvaid sündmusi (näitustest leiavad tutvustamist suuremad). Väga hea on olnud koostöö portaali toimetaja Leo Arivaga. Teiste valdade raamatukogud kasutavad Kultuurikava vähem. Kultuurikava on ligipääsetav Põlva ja Kanepi valla kodulehel, samuti Põlvamaa portaalil. Räpina vallal on oma kultuurikalender, mis on väljas ka sealse keskraamatukogu kodulehel.

Kuulutused (plakatid) on universaalsed (kasutatavad arvutis ja stendidel nii siseruumides kui ka välitingimustes) ja neid ei saa kuidagi alahinnata. Raamatukoguhoidjad soovivad ka vastavat koolitust. Maakonnaraamatukokku paigaldati uus suur kuulutuste alus.

Väljaanded. Edda Prükk (Rasina) abistas Vello Punningut raamatu „Ükskord Rasina koolis“ (2020) koostamisel ja avaldamisel.

Heli Adamson (Kanepi) abistas Ago Ruusi raamatu „Vana-Võrumaa päevapiltid“ (2020) koostamisel.

Ilse Aigro (Valgjärve) abistas Kristiina Praaklit, kes koostab raamatut Valgjärve kultuuriloost. Külli Ots (Põlva) aitas raamatule „Eesti vanaisade lood ja salatarkused“ (2020) leida intervjueeritavaid Põlvamaal ning redigeeris Eesti Kultuuriseltside Ühenduse kodulehe ja e-kuukirja artikleid.

Põlvas jätkati koostöös Jakob Hurda Seltsiga tähtpäevakalendri avaldamist LEP-i digilehes.

4.9 Andmebaasid. E-kataloog. Andmekogud

Põlvas ja Räpinas jätkati tavapäraselt **kodulooliste artiklite** bibliografeerimist URRAMISSE, vastavalt loodi 2082 ja 406 kirjet. Põlvas sisestatakse ka huvipakkuvamaid artikleid koduloo-kartoteegist.

Tööst e-kataloogiga väärrib märkimist **dubletsete kirjete** kokkutõstmise Urrami keskserveril (1761 kirjet).

Põlva Keskraamatukogu kodulehel www.raamat.polva.ee on juurdepääs paljudele rahvuskultuuri ja ajaloo seotud andmebaasidele (Eesti kultuurilooline veeb, SAAGA, BERTA, DIGAR, VAU jt). Esindatud on Eesti raamatukogude suuremad elektronkataloogid ja andmebaasid (ESTER, ERB, ISE, URRAM) ja Riigi Teataja (eRT). Oluline on juurdepääs ka Põlvamaa, Põlva valla ja Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse kodulehtedele. Eriolukorra ajal propageeriti kodulehel ka ELLUT.

5. 2021. aasta tegevused

Aastal 2021 pööratakse suurt tähelepanu virtuaalkoolitustele, nii osalemiseks vajalike tehniliste vahendite olemasolule kui ka korraldamise täiustamisele maakonnatasandil.

Jätakuvalt juhitakse tähelepanu kogude puhastamise vajadusele ja inventuuride läbiviimisele ning osutatakse ka praktilist abi.

Kindlasti tegeldakse raamatukogude ruumiolude parandamise ja kaasajastamisega.

Ollakse avatud senistele ja uutele koostööpartneritele.

Püütakse olla paindlikud ja loovad kiiresti muutuvmas maailmas.

Põlva Keskraamatukogul on juubeliaastaga seoses kavas uuendada koduleht ja logo ning koostada virtuaalnäitus.

Koostajad:

Ene Jaamaste

Sirve Valdmaa

Külli Ots

Direktor

Kati Maidla

LISA 1. Personali koolitus

Tabelis kajastuvad lahtrites koolituste arv ja maht väljaspool maakonnaraamatukogu toimunud koolitused. Rahalahtris on koolitusteks kulunud kogusumma. Sulgudes on väljaspool maakonnaraamatukogu kulutatud summa.

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Kanepi vald	9	116	681,59 (663,73)
1. Erastvere	-	-	41,13
2. Kanepi	-	-	18,13
3. Karilatsi	-	-	37,60
4. Krootuse	-	-	34,70
5. Maaritsa	1	17	132,60 (95,00)
6. Põlgaste	6	76	258,60 (221,00)
7. Saverna	2	23	124,13 (95,00)
8. Valgjärve	-	-	34,70
Räpina valla Keskraamatukogu	6	60	521,75 (252,73)
9. Leevaku	-	-	41,53
10. Leevi	-	-	41,53
11. Linte	2	18	64,90 (50,00)
12. Mehikoorma	-	-	14,60
13. Ruusa	-	-	41,53
14. Veriora	2	23	83,00 (45,00)
15. Võõpsu	-	-	12,00
16. Räpina	2	19	222,66 (157,73)
Põlva Keskraamatukogu	41	422	2072,96 (692,00)
17. Ahja	1	8	100,70 (66,00)
18. Himmaste	1	8	92,23 (66,00)
19. Kauksi	-	-	-
20. Kiidjärve	-	-	23,00
21. Kiuma	-	-	38,23
22. Mooste	-	-	38,23
23. Peri	3	17	34,70
24. Rasina	1	16	103,45 (66,00)
25. Taevaskoja	-	-	40,98
26. Tilsa	8	50	135,98 (95,00)
27. Vanaküla	-	-	38,23
28. Vastse-Kuuste	18	117	106,00 (53,00)
29. Põlva	9	206	1321,23 (346,00)
Kokku	56	598	3276,30 (1608,46)

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Ekskursioonid, matkad

Ahja Tuglase muuseumi ja Illimari radu külastas raamatukoguhoidja Külli Vardja juhtimisel kaheksa gruppi: Ahja õpilasmaleva rühmad, EPA vilistlased, Kiviõli Naisselts, Tartu Ülikooli pensionäride ühing Vitae, Eesti Genealoogia Seltsi Tartu osakond, Võru Kreutzwaldi Kooli õpilased.

Kiidjärve raamatukogus asuvat **Kalmer Tennosaare arhiivi** tutvustas raamatukoguhoidja Krista Pikk. Osa ekskursionsiooni toimus koostöös RMK Kiidjärve külastuskeskusega, millega kaasnes jalutuskäik Kalmer Tennosaare-mail. Arhiiviga tutvusid Torma seniorid, huvilised Vändrast ja Lootvina külast, Jõgevamaa Represseeritute Ühingu ja Eesti Genealoogia Seltsi Tartu osakonna liikmed.

Ilse Aigro (Valgjärve) tegi giiditööd 24. veebruaril **matkal „Mart Miti jälgedes“** (Valdo Pandi sünnikoha ja Mart Miti kodutalu Kiltre tutvustus).

Margit Õkva korraldas **neli allikaretke**.

Räpina, Mehikoorma, Võõpsu ja Linte raamatukoguhoidjad tutvustasid oma raamatukogusid **Läti kolleegidele** (Valka rajoonist).

Koolitused

Kaie Koseri (Mooste) **draamaõpetus** lastele jõulunäidendiks valmistumisel.

Intervjuud (televisioon, raadio, film):

Tiiu Ziugmann (Erastvere raamatukogu-külakeskus) **filmile „Põlvamaa rahvamajad 2020“**, mis on nähtav YouTube kanalil.

Krista Pikk Aktuaalse Kaamerale **Kiidjärve raamatukogu tööst eriolukorras** 30. märtsil, reporter Heleri All.

Krista Pikk **Kalmer Tennosaarest** Heimar Lengile Vikerraadio saatele „Kuldrandevuu“.

Lõigud intervjuust olid eetris 1. ja 29. augustil.

Külli Vardja Kaguraadiole **sügislaada ja raamatukogu 95. sünnipäeva eel**.

Mall Kõpp (Vastse-Kuuste) Kaguraadiole **maal elamise päeval** 23. septembril.

Saatelõik Aktuaalsele Kaamerale **Tõnu Rebase puutöönäitusest** Vanaküla raamatukogus, reporter Leevi Lillemäe.

Saatelõik Aktuaalsele Kaamerale **kaisukaru päeva tähistamisest** Ahja raamatukogus 27. oktoobril, reporter Leevi Lillemäe.

Sõnavõttud

Mall Kõpp Vastse-Kuuste **kogukonnamaja koolitusruumide ja õppeköögi avamisel** vastavalt 11. jaanuaril ja 16. septembril.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2020)
Kanepi vald	
Erastvere	Uued valgustid
Maaritsa	Libisemistõkete paigaldamine sisetrepile (raamatukogu asub teisel korrusel)
Põlgaste	Elektrijuhtmestiku vahetus
Räpina valla Keskraamatukogu	
Leevaku	Uue harjapleki paigaldamine puukuurile
Ruusa	Fassaadi korrastamine: aukude ja mõrade parandamine, uute vihmaveerennide paigaldamine (osaliselt), trepi ja kaldtee piirdepostide värvimine
Võõpsu	Tormiga lahti tulnud katusekivide asendamine
Põlva Keskraamatukogu	
Ahja	Välisrepi ja aia parandamine, raamatukogu laevalgustite välja vahetamine, ohtlike puude mahavõtmine
Kauksi	Fassaadi uuendamine (raamatukogu sissekäigu piirkonnas) ja uue välisukse paigaldamine
Kiidjärve	Puude varjualuse ehitamine, tagavaratrepi rajamine, sisetrepi remont, piksekaitse paigaldamine
Peri	Sademetete sisseimbumise takistamine, elektrisüsteemi häirete kõrvaldamine, lisavalgustuse ja uute laeplaatide lisamine kõrvalruumi (avati käsitöötuba)
Taevaskoja	Laenutusruumide remont
Põlva	Veevärgi sisseehitamine koos kraanikausi paigaldamisega raamatukoguhoidjate puhketoas teisel korrusel, müüri värvimine õuealal

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Kanepi vald		
Erastvere	Lastehommikud (2)	11
Kanepi	Mudilaste lugemishommik (2)	24
	Suvelugemine + lõpuüritus	10 + 12
	Rahva- ja jõulujuttude ettelugemine lasteaialastele (4)	48
	Lasteaiarühmade näitusekülastused raamatukogus (3, „Elav värv klaasis“ jt)	38
	Muinasjutunäituse „Elas kord...“ külastus ERM-is koostöös gümnaasiumiga	20 last
Karilatsi	Matk Valgesoosse	4
	Lauamängude mängimine	2
	Meisterdamine vanadest ajakirjadest	2
Krootuse	Ettelugemine lasteaialastele	10
	Lauamängud, ristsõnad, meisterdamine (10)	22
Maaritsa	Laste ja noorte lauamänguring + ringi suvepiknik koos Elistvere loomapargi külastamisega	259 + 8
	6. laste ja noorte suvelugemisvõistlus „Loe ja astu tulevikku“ + lõpupidu	7+6
Põlgaste	Lugemisisu üritused (3)	27
	Rahvajutuüritus	36
Saverna	Lugemisisu hooaja lõpuüritus	17
	Kirjandusmängude hommik	27
	Ettelugemiskonkurss	10
	Illustreerimiskonkurss + lõpuüritus	26+28
	Ettelugemishommik	10
	Hommikuhämaruse lugemistund	22
	Teemahommik lasteaialastele „Minu lemmikraamat“	12

Valgjärve	Pereüritus „Lastepärsed lõbusad hetked looduses“ Valgjärve pargis	23
Räpina valla Keskraamatukogu		
Leevaku	Perepäev	45 last
	Teemaüritus „Tere, kool!“	30 last
Linte	Ettelugemine ja meisterdamine (3)	35
	Ettelugemine ja koogivalmistamise õpituba	17
	Olümpiamängud	8
	Setu kultuuri tund koos Maria Rahasepaga (Põlva Seto Selts)	5
	Lugemisisu tutvustus Räpina lasteaias	25
Mehikoorma	Emakeelepäev	21
	Ettelugemine 1.-4. ja 5.-9. kl	26
	Virtuaalne metsaviktoriin	4
Ruusa	Ettelugemine lasteaialastele	13
	Joonistamise õpituba (linnud)	14
	Paberist kaunistuste meisterdamine	11
	Voltimine (süda, liblikas, kalla, lennuk)	13
Veriora	Raamaturing (kahel korral)	4
	Ilon Wiklandi 90. sünnipäevale pühendatud rändnäituse „Pikk-pikk teekond“ teematund	5
Räpina	Sõbrapäev 1. kl (2)	30
	Teemaüritus „Meil on vastlad“ 4. kl õpilastele (2)	30
	Kirjandushommik „Eno Raud ja Sipsik“ lasteaialastele	12
	Emakeelepäev 1.-4. kl õpilastele	104
	Ettelugemine koolis 2.-4. kl	88
	Kirjandusmängud raamatukogus, ühtlasi parimate lugejate vastuvõtt	10
	Meisterdamine „Üllatus isale“ 1. kl (2)	25
	Meisterdamine „Lilled isale“ 3. kl (2)	30

	Näituse „Pikk-pikk teekond“ teematunnid 1.-4. kl (7)	92
Põlva Keskraamatukogu		
Ahja	Nukitsa konkursi väljapaneku külastamine ja raamatute tutvustus lasteaia- ja algklassilastele (4)	28
	Lastehommik „Palun loe mulle“ algklassi-, lasteaia- ja kodustele lastele (2). Külalugemiskoerad Leero ja Mõmmi	50
	Fr. Tuglase sünnipäevahommik lasteaialastele. Ringkäik Tuglase muuseumis, „Siili“ ühislugemine, tutvumine vanade asjade kohvriga ja sünnipäevakoogi söömine	12
	Kogupereüritus „Ahja pühapäevane laat“	130 last
	Lugemiskambri lastetund „Oma olemine ja teiseks minu tegemine“. Sügisvärvilised jutud lindudest, loodushäälte kuulamine, karjalaste mängud ja mõnusad sügisannid raamatukogu aias varjualuse all	14
	Hilishommikused ettelugemisminutid lasteaialastele (20. okt)	11
	Viktoriin „Poolsada tähtsat raamatutegelast“	40
	Rahvusvaheline kaisukarupäev „Kaisukaru kaisus“ algklassi- ja lasteaialastele	31
	Illikukude (lasteaialaste) hommikutervitus raamatukogu 95. sünnipäeva puhul	14
	Kohtumine Markus Saksatamme ja Urmas Nemvaltsiga 1.-6. kl	30
Himmaste	Meisterdamine Lea Saani juhendamisel (2)	28
	Lugemispäev (19)	200
	Joonistuspäev (20)	245
	Sõbrapäev	16
	Himmaste noorte spordipäev	34
	Muffinite küpsetamine, mängud	17
	Mardipäevakombed	11

	Valmistumine kadripäevaks	12
Kiidjärve	Koolivaheaja lugemis- ja joonistamistund (2)	8
	Ettelugemine raamatukogu FB-lehel (6): „Koer käib kohut“, muinasjutt „Tuul ja päike“, Helgi Mulleri luuletus „Võilill“, Jüri Parijõe „Maa-alune linn ja „Leivajätk kadus“, Jakob Kõrv „Veteema heategu“	1202 vaatamist
	Suvelugemine	1 laps
	Lugemisisu tunnustusüritus koostöös Vastse-Kuuste raamatukoguga	6
	Ettelugemis- ja joonistamispäev koos kunstiõpetaja Karin Pikaga	2
	Talve- ja jõulujuttude lugemine raamatukogu jõulunurgas	12 last
Mooste	Jõuluendendus „Rännumehe õnnistus“ Veskiteatris	100
	Rahvajuttude ettelugemine lasteaias (2)	16
	Lugemisisu lõpuüritus	4
	Teatriõpe jõuluendenduseks (2)	8
	Teematunnid lasteaias: „Ohud meie ümber“ ja „Minu armas sõbrake“	14
Peri	Kudumine ja tõnnivaka meisterdamine (viimane koos puutöömeister Meelis Kihulasega)	14
	Sõbrapäev	10
	Rahvajutu aasta ettelugemine (10)	26
	Rahvajutu aastale pühendatud allikaretked koos lugude jutustamisega	25
	Hõimunädala tähistamine (udmurdi kultuur, keel ja köök)	5
	Võru keele nädal sõnas, kirjas ja muusikas	6
	Talve alguse ja toomapäeva tervitamine lõkkeõhtu ja multifilmi „Hea kuningas Venceslas“ vaatamine	14
Rasina	Raamatukoguhoidja teatraliseeritud raamatutuvustused „Rebane hanekarjas“, „Saba“ „Mees ja karu jagavad saaki“ (3)	22
	Luuletused sõbrapäevaks	7

	Emakeelepäev. Uute lasteraamatute tutvustus	7
	Mardid raamatukogus	11
	Rahvajuttude tutvustamine	8
Taevaskoja	Meisterdamine Epp Metsaluige juhendamisel (4)	52
Tilsi	Kohtumine Sass Hennoga	38
	Kohtumine Piret Pääriga	31
	Kohtumine Kristina Ruderiga	35
	Kohtumine Inga Lungega	18
	Ettelugemine (24)	160
	Voolimine (7)	48
	Meisterdamine (10)	17
	Mõistatuste lahendamine (3)	9
Vanaküla	Ralf Grünbergi näituse „Plastiliinimaailm“ avamine ja õpituba	25 last
	Jaanipäev. Laste lugemis- ja joonistamisnurk	7 last
	Muinasjutupühapäev. Eesti muinasjuttude lugemine ja nende põhjal joonistamine	12 last
	Tõnu Rebase näituse „Puutöö läbi aastate“ avamine ja õpituba	15 last
	Jõulukaartide meisterdamise töötuba	11 last
Vastse-Kuuste	Lugemisisu kevad (13, neist 6 veebis) ja sügis (6)	138
	Suvelugemise väljakutse + lõpupidu koos lugemiskoer Nepsuga	23 + 12
	Lugemis- ja nuputamistund (20). Sisuks ka eesti rahvajuttude ja Põhjamaade kirjanduse tutvustamine	76
	Kohtumine Kristina Ruderiga 1.-4. kl	35
	Sõbrapäevakohvik koos üllatuslaenutustega	55 last
	Meelis Kihulase puukäsitöö õpituba	32
	Kohtumine Kertu Sillastega, eraldi 1.-3, 4.-6. ja 7.-9 kl	94
	Ettelugemispäev koolieelikutele koostöös lasteaiaga	13
	Ettelugemispäeva lugemised 1.-4. kl (4)	35

	Kohtumine Astrid Hiisjärvega 5.-7. kl	34
	Üllatuslaenutuste päev ja kirjanduslike üllatuste kohvik	60 last
	Kohtumine Markus Saksatamme ja Urmas Nemvaltsiga 1.-5. kl	45
Keskraamatukogu	Ettelugemine: Markus Saksatamme ja Contra naljajutte	8
	Ettelugemispäev „Loosime raamatu ja loeme üheskoos“	14
	Teemahommik „Meie päikesesüsteem“ lasteaialastele	20
	Teemahommik „Lendav imelaev ja muud leiutised“ lasteaialastele	16
	Lugemiskoera programmi hooaja lõpupidu Himmastes koostöös sealse raamatukoguga	25
	Suvelugemine + lõpuüritus	48+14
	Üle-eestilise 4. klasside ettelugemisvõistluse „Minu vanaisa nägi, kuidas kerkis Munamägi“ Põlvamaa eelvoor	10
	Jõuluteemaline loterii-allegri (kahel päeval)	34
	Teemaüritus „Laps ja koer“ algklassilastele. Külalugemiskoer Nepsu	12
	Lugemiskoerte programmi infopäev	8
	Tsitaadimäng FB-s aprillis ja oktoobris (katkendid ja osaliselt kinni kaetud illustratsioonid raamatutest)	Vastati 88 korral
	Raamatukogupäevad (joonistamis-, meisterdamis-lauamängu- ja ristsõnapäev ning loterii-allegri)	54
	Näituse „Elav värv klaasis“ külastus (lasteaiarühm)	21
	Rändnäituse „Pikk-pikk teekond“ teematunnid (7)	146

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Maakondlike ülesannete täitmine oli sihipärane. Sujuvalt kulges komplekteerimine, tähelepanu juhiti kogude puhastamisele ja anti kohapeal praktilist abi, aidati läbi viia inventuur Maaritsa raamatukogus. Juhendati uusi töötajaid Lintes, Maaritsas ja Võõpsus. Edastati COVID-19 juhendeid ja anti vajadusel nõu (nt ürituste korraldamiseks). Korraldati seitse koolitust, mis leidsid osalejatelt head tagasisidet. Esmakordselt viidi läbi virtuaalkoolitused.